



# SANVAITINIS LAIKRASČIJS.

**Nr. 48** BROOKLYN, N. Y., 27 d. Lapkričio (November) 1902 M. **Metas II**  
ENTERED AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., AS SECOND CLASS MATTER, MARCH 11 1901.

## Reikalingas Amerikos lietuviams lietuviszkas vyskupas

Visokių nuomonių tautiečiai kilnojo kartas nuo karto tą klausimą, bet lig šiolai nebuvo išluskstenta apie tai siek tiek pilniaus. Amerikos lietuvių ateitis labai didele, skaitlius lietuvių labai žymus: nėra beveik abejones, kad pilnai ketvirtadalis milijono lietuvių-katalikų gyvena sziandieną Amerikoje. \*) 40 dabar esančių lietuviszkų parapijų apima palygintinai tiktai mažumėnė mūsų tautos žmonių. Jei perbėgsime nors pavirszutiniskai, atrasime ne daugiau 100,000 lietuvių, kurie nors šiz dalies gauna dvasiszką suraminimą ir patarnavimą bažnyčios savo prigimtoje kalboje, per tai pilnai 150,000 lietuvių, paskirstytų ant 500,000 ketvirtotų angliszkų mylių, per daug metų negirdi nė žodžio prigimtoje kalboje apie religijos reikalus, daugybė pasilieka per metų-metus be svz. Sakramentų, per tai tikėjime silpsta, dorėje nupuola ir galutinai išnyksta tokių visos palaikos, kaip dėl lietuviszkos tautos, teip dėl visuomenės, kadangi šiz doriszkai nupuolusių niekam nėra jokios naudos. Dabar iszejna, kad 150,000 lietuvių, gyvenančių už rubežių lietuviszkų kunigų jurisdikcijos, dvasiszkai negali lut aprūpinti, kaip tiktai per vietinius vyskupus Suvienytų Valstijų, kurių yra 88. Nežinia ar kiti lietuviszki kunigai turėjo pakvietimus ant lietuviszkų missijų ir kaip daug jų aplaike, bet raszantis tą straipsnį kart kartėms norėdamas prisigriebti prie daugelio vietų lietuvių, gau-

davo maloningą pavelyjimą tiktai po ilgam perstatymui ir persistačinėjimui. Toks padėjimas daiktų yra labai neparankus. Daugybė sutvertinų parapijų ir lietuviszkų missijų po mažas vieteles labai trukdomas, kartais negalima, retai kada kad nebūtų inkirus. Jei tad atsi-rastų lietuviszki darbininkai dėl darba-vimosi—mato lauką sziaukianti—ošzian-ti prie darbininkų, nes jau piutis atėjo, bet turi priesz save užtvėrtą tvorą, kurios peržengti nevalia: kada pats toks kunigas, prisisavinantis jurisdikciją, kurios neturi—tuom paciu pastoja ne-tinkancziu darbininku. Katalikiszkza Bažnyczia, budama surėdyta kad stovėtų lig pabaigai laiko, turi savyje visus įrankius ir vaistus ant visokių savo reikalų. Vienas lietuviszkas vyskupas arba arcivyskupas su bureliu szios dien-os lietuvių ir su tais gi kunigais, kurie sziandien randasi, gali padaryti vieną šiz žydingių Amerikos vyskupysczijų. Sutverta lietuviszka vyskupystė — atidarytų vartus darbininkams į pla-ciausį ir derlingiausį lauką, kur galima tikėtisi prakilmausių vaisių. Lietuviszka seminarija, lietuviszkos mokslošainės, lietuvi zki kunigai missionoriai iszeitų darban dėl savo brolių į miestus, mie-stelius ir kaimus, kur tiktai randasi mu-sų broliai. Galima jau dabar matyti 100 lietuviszkų parapijų kaip gatavų — 300 lietuviszkų missijų net po vietas, kurių lig šiolai nė vardų negirdėjome. O kur ateitė — kur galas geradarymui? Lietuviszka vyskupystė Amerikoje prie išzlygų mūsų tautiečių ir jų pasitureji-mo pasiektų Pietinę Ameriką, Kanada, Tasmaniją ir Pietinę Afriką.

Darbą reikia daryti nuosekliai ir vy-riszkai; kasztai, pasiszwentimas, aukos — darbas be galo visai neturi mūsų su-laukyti, kadangi tas ko norime, žiurnt į dvasiszką pelną, yra neaprubėzuotas. Tegul apie tai svarsto lietuviszki kunigai netiktai kaip spekuliativiszką užduotį, bet kaip reikalą artimą ir pa-siekiamą žmogaus proto pajėgomis. Du arba tris lietuviszki kunigai — kunigai, kurių vardai yra godojami vi-suomenės, kurių jokiū būdu negalima paniekinti, kada juos godoja net patys prieszai — tokie gali drąsiai daryti prad-zią ir perleisti cirkuliariszkai per visus lietuviszkus kunigus Amerikos dėl pasi-raszymo. Tada eiti pas Tėvo Szventojo delegatą, jei reikia raszyti ar važiuoti į Rymą. O jei ateitų šiz Rymo balsas, kad paskirkite: Dignissimum, dignum ir minus dignum — turėtume lietuvisz-ką Amerikoje vyskupą. Tas yra gali-ma! Lietuviams labiaus galima kaip lenkams, delto, kad lietuvių ne dau-giausia, ir lietuvius atėmus nuo dabar esančių vyskupysczijų, nebūtų pažinties ir nė viena vyskupystė delto neturėtų szukes, kadangi lietuviai teip placziai iszkirstyti. Lenkams, prancuzams ir iszpanams rodosi sunkiau būtų gauti, atskyrą vyskupystę, kadangi tie tertia žymius plotus: vieno vyskupo būtų ne-gana, skirstymai padarytų nelygumus ir prie to minėtos tautos gali gauti vysku-pus ant aprubių, ko negalima tikėtis lietuviams. Kunigas

\*) Tiek Amerikoje lietuvių nėra, Red

# Mokslas tikejimo ir doros.

PAVEIZDUOSE.

Sulaušytas bei yvairius autoritų kun. K. Riedel. J. Dr.

*Listvoiskien kalbon vertė A. Kalnietis.*

„TIKĖK, O SUPRASI“ (Šv. August.)

(Tęsa.)

Kartą vėl sykį Panelė Švenčiausia liepė Bernadettai melstis už atsivertimą nusidėjėlių ir po kelisryk atkartojo tą žodį:

— Pakutos, pakutos, pakutos!

Paskutinis apsiereikšimas Dievo Motinos įvyko Liepos 16 d. 1858 m. Urvas tą dieną išrodė labai dailiai: buvo rupeštingai padabintas tolynais, diena ir naktį daugybė jame žibėjo liampų ir žvakų. Tukstantai žmonių, atvykusių iš yvairių šalių, klupojo aplinkui ir meldėsi į Panelę Švenčiausią.

Stebuklingi atsivertimai ir išgydymai buvo vis tankesni, nes juo tolyn, juo gausnesnis Dievas dalino mylistas, prašant Panelę Švenčiausią.

Maldenybė buvo laikoma su didžiausiu iškilmingumu. Šventos Mišios, abelna Komunija, Mišparai, palaiminimas Švenčiausiu Sakramentu, pamokslai — viskas tas buvo atliekama ant atviro oro. Žmonės grūdosi prie spaviednyčių — kiekvienas čia geriau suprato, kad norint būti geru vaikeliu Panelės Švenčiausios ir išpažinti jos ypatingo užtarimo ir maloningumo, reikia pirmiausiai atsiliuosuoti nuo nusidėjimų ir per šv. išpažintį susitaikyti su Dievu.

Antgalo po ilgų tyrinėjimų Jo Mylista Kunigas Vyskupas tos diecezijos išleido Sausio 18 d. 1862 metų piemenišką laišką, kuriame pagarsino, kad toji Ponia, kuri Bernadettai pasirodydavo, buvo tikrai Panelė Švenčiausią Marija, ir leido garbinti Panelę Švenčiausią iš Lourdes. Beto da paragino katalikus dėl aukos pastatymui bažnyčios ant tos vietos, kurią sau Panelė Šv. apsirinko. Metuose 1864-uose su didele iškilme pastatė urve Panelės Švenčiausios styvylą, padarytą ant to pavaldio, kaip Ją matydavo Bernadetta.

Metuose-gi 1875-uose tapo pašventinta puiki bažnyčia, o į metus paskui buvo iškilmingas apvaikščiojimas Dievo Motinos stovylos. Ant apvaikščiojimo pribuvo, apant Šventoto Tevo pavaduotojų, 36 vyskupai, 3000 kunigų ir 100,000 žmonių.

(Intenc. iš 1878 m.)

## Jėzus Kristus yra Dievu.

Jėzus gražumas ir išveizda.

Šventas Raštas sako, kad Jėzus, kuriame dievystė vicijosi su žmogyste, „buvo gražiausiu iš žmonių sunų.“

Yra du seniausiu aprašymu Jėzaus išveizdos. Pirmutiny-sis paeina nuo Lentulius, kuris, kaip rodosi, buvo Piloto bi-čiuoliu ir kuris buk iš Jeruzalės nusiuntė Rymo senatui Jėzaus paveikslą drauge su savo laišku. Tasai laikas trumpais zo-diais aprašo meilių ir rimtą Jėzaus išveizdą; ir tas aprašymas suteikia mums priartinantį, o gal ir visai tikrą, mūsų išgany-tojaus paveikslą. Tasai aprašymas šiteip skamba:

„Šiuo laiku pasirodė vyras, pilnas prakilnių dorybių, ku-ris da gyvas. Jisai yra apdovanotas nepaprasta galybe ir vadinasi Jėzus Kristus. Prasti žmonės vadina jį didžiū prana-šu — bet jo mokintiniai vadina jį Dievo sunimi. Numirė-liams grąžina gyvastį ir gydo visokius ligonius. Yra tai vy-ras augšto ugio ir nepaprastai dailaus kuno sudejimo. Rimtas o veidas daro ilgą išpudį visuose, kurie jį pamato; teip juog

myli jį; bet drauge ir jo bijosi. Plaukai vyro spalvos, be žvilgėjimo, lygiai perskirti į dvi pusi ant vidurio galvos, pa-gal nazaričių paprotį, nudrimba jam ant kaklo žemiau ausų; nuo čia-gi nusileidžia tankiais gerbimais ant pečių. Jo kaktą yra lygi ir gludna, veidas nieku nesugadintas ir padabintas lengvu raudontumu. Iš veido matyti prakilnumas ir meilū-mas, nosis ir lūpos be užmetimo. Tanki barzda yra tos pačios spalvos, ką ir plaukai ir teipat perskirta į dvi pusi. Akys yra mėlynos ir labai žibantišios. Kada peikičia arba daro už-metinėjimus, yra baisus; bet kada mokina ir perserginėja, jo kalba yra meili ir mandagi. Jo veidas yra pilnas saldybės ir rimtumo. Niekas da jo nematė juokiantės, bet nesykį ver-kiant. Laikosi visada tiesiai. Kalbėdamas, papratęs yra mo-juoti rankomis ir kelti jas į viršų. Rankas turi labai dailūs sudejimo. Ką pasako, yra išmintinga ir pritaikinta; nėra nė vieno žodelio nereikalingo. Iš veido jis yra gražiausiu iš visų žmonių.“

Jėzaus paveikslas, kurį Lentulius su anuo laišku nusiun-tė į Rymą, buvo tankiai permaliuojamas senuose amžiuose ir galima jį rasti da kuriuose ne-kuriuose vokiškuose knygy-nuose, kartais su priedu Kristaus kuno merois.

Antrasis aprašymas Jėzaus išveizdos paeina nuo grekiš-kojo raštininko Niceforo Kallistaus, gyvnuosio apie 1333 metus. Tasai piešia sekantį Kristaus paveikslą:

„Išveizda ir sudejimas mūsų Viešpaties veido, kaip jį mums senovės žmonės paliko, buvo lyg toks: Jo veidas buvo patogus. Ugis išnešė 7 pedas, plaukai buvo gelsvi, nelabai tankūs ir truputį gerbiniuoti. Skruostai buvo juodi, nelabai tankūs. Akys tamsios ir truputį rusvos. Paziurėjimą turėjo labai gražų, nosį vidutinę, barzdą šviesią ir nelabai ilgą. Plau-ku turėjo labai ilgus, nes nedasilijote jų niekados žirkles, nė jokia žmogaus ranka, išskyrus motiną, kada da buvo vaikė-liu. Jo kaklas pasidavęs būvo truputį į priešakį, per ką ku-nos stomu nebuvo labai tiesus ir pakilus. Veido spalva buvo gelsva, pats veidas neapvalus, bet kaip Marijos, jo motinos, pailgas ir raudonas. Jo veide spindėjo rimitumas ir išminti-nūmas, o drauge meilumas ir neapsakoma saldybė. Visime buvo neįpasakytai panašus į motiną.“

Da tikriau, kaip iš tų dviejų senovės padavimų, galin e-lemti apie Jėzaus gražumą ir meilumą Jo asabos, jeigu atsi-minsim: kokį išpudį Jo išveizda, žodžiai ir visas apsiėjimas darė visuose, kurie buvo teip laimingi, kad jį galėjo regėti ant šios pasaulės.

Kada da gyveno kaipo vaikelis namuose savo globėjo — Juozupu, jėjo į priezodį, ant senovės padavimo, kad, jei kas buvo nuliudęs ir susirpinęs, sakydavo: „Eisiu pažiūrėti į Jėzų, Marijos sunų.“ Vėizejimas ing jį suraminavo nuši-minusias širdis ir nuvarydavo visokį nuliudimą ir baime. Jo vieno žodelio užtekdamo, idant Petras, Andriejus, ir kitū Apaš-talai aplieistų viską ir eitų paskui jį. Vienas Jo dieviškų akių pažiurėjimas teip buvo galingas, kad pravirkdė nusidėjusį Petrą ir nusidėjėles Magdalenos širdį uždegė šventos meilės ugnimi. Jo mokintiniai negalėjo persiskirti su numylėtu sa-vo Mokintoju (Jon. 6, 69; 11, 14.) Ale ką sakau: tiktaį Jo mokintiniai? „Visas svietas pasekė paskui jį.“ (Jon. 12, 19), kaip išsireikšia Šv. Raštas. Žmonės visa-da laikėsi prie Jo, ir, kur tiktaį Jis ejo, seke paskui jį: ant kalnų, į tyrą, ant marių kranto, palikdami savo valtis, laivus, namus, užsiėmimus. Užmirkdavo apie valgi ir gėrymą ir negalėdavo juo atsivertūrėti per kiauras dienas. Da-gi pagor-ny ir netikėliai ateidavo pas jį, šaukdami: „Norime pa-matyti Jėzų, norime pamatyti Jėzų.“ (Jon. 12, 21.)

Šventa Brigyta užtikrina mus: „Jo veidas, žodžiai ir visa Jo išveizda turėjo tiek Dieviškumą, kuris spindėjo akyse, kad

visų „dis patraukdavo prie savęs.“ O šventas Augustinas šaukia: „Tris dalykus būčiau norėjęs matyti: Iškilmingą jėgą grįžimą po pergaleitų rymiškojo vado; Šventą Povelę, kad sėkė pamokslą; ir Jėzų vaikščiojantį ant žemės.“

**Stebuklingas Kristus paveikslas,**  
svento Lukošiaus malavotas.

(Koplyčioje „Šventųjų Šventojo“ prie Lateraniškosios bažnyčios Ryme.)

„Sale daugelį brangių palaikų, kaip,“ paveizdan, kempinės, su kuria pavilginta in ukusą su tulžimi girde Jėzų ant kryžiaus; šventų trepų ir kitų daiktų, kurie yra Ryme anoje garsioje koplyčioje, vadinamoje „Šventųjų Šventojo“, yra čia ten teipgi ir Išganytojas paveikslas, dėl kurio didelės pagodones, kurią turėjo pas krikščionis senovėje, pargarsėjo ir anoji koplyčia ir tapo uzvadinata: „Sancta Sanctorum.“ Tam paveikslas, hebereikalo pavadintas stebuklingu, žiurint ant jo pažlūs ir atsikimau, per kuriuos jis perėjo, buvo nupieštas ir pradėtas malavoti švento Lukošiaus, kaip ir (o Lateraniškojo arkvyo tikri dokumentai. O kad tas šventas Evangelista dėl vyairių kliučių negalėjo jo išbaigti, tai pabaigė jį malavoti Aniuolai.

Sis paveikslas buvo didelėje formoje sauletkeio Bažnyčioje. Aštontane amžiuje, laike draudimo garbinti paveikslus, buvo nuskindinęs jį šv. Germanas, Konstantinopolis patriarka, į mares apsaugojimui juo nuo bedieviško ciccioriaus, Leono Izauriko, išniekinimo. O kaip kitados Dievo Apveizda saugojio Maižeštas pntinaitę, taip ir dabar tapati Dieviška globa tą paveikslą priyrė prie Italijos krantų. Čia jį pasitiko žmonės su neapsakomo džiaugsmu ir, linksmai šaukdami, juėš į šventą miestą (Rymą).

Garsus ir didei mokintas Rymo knygininkas Anastazijus vadina jį paveikslu padarytu nezmogiškomis rankomis ir pasakoją, kad Popiezius, Steponas II, pats nešė tą paveikslą iškilmingoje procesijoje į „Panelės švenčiausios didėsės“ bažnyčia, kada 753 metuose ant miesto ketino užpulti Astulpas, Longobardu karalius.

Kita labai seną Išganytojas paveikslą galima pamatyti šventos Praksėdos bažnyčioje, kurioje po kelis sykius per metus išstato jį viešai žmionėms parodytu. Tą Išganytojas paveikslą, pagal senų senovės padavimo, šv. Petras padovanojęs senatoriui Pudensui, kurio namuose gyveno. Pats paveikslas teip yra sunaikintas, kad vos galima pažinti, kad tai yra Išganytojas paveikslas. »Rėmai-gi ir visi metaliniai apdarai da geri. Ant krašto yra padėtas šv. Petro vardas greikiškomis literomis, kurio sudėtos ne greta, bet viena augščiau kitos.

**Teren bus pagarbintas Jezus Kristus.**

Protestoniškas poeta Klopstokas, parašė Sausio 6 dieną 1767 m. pas Denisa, Jezaus Draugystės kuniga, teippat poetą, sekantį laisku.

„Jūsų Mylistos laiško užbaiga buvo mą daugiau negu maloni — ji mane sugraudino! Tegul Dieviškas Kūdikelis iš Betlejaus bus ir su Jūsų Mylistą! Atsimenu, kaip kitados keliaudamas po Šveicariją, lygiu budu labai susigraudinau. Vieną labai gražią dieną išsėdėm iš vežimo, ir ejcme pėsti. Aš buvau truputį atsilikęs užpakalyje nuo kitų draugų; keli šaunus sodiečiai susitiko mane ir kiekvienas iš jų sakė mą: „Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.“ Aš da tada nežinojau, kad tai yra pasveikinimo budas, ir nežinojau, ką ant to atsakyti. Negalio Jūsų Mylistai išreikšti žodžiais, kaip tasai pasveikinimas mane sugraudino. Atsakymas ant pasveikinimo: „Ant a mūsų“ apie kuri tiktai pasakui dasižinojau, teip mą pasirodė naturališku, kad nusistebejau, kaip tai galejo atsitikti; kad aš teip prasto ir drauge naturališko atsakymo pats nedasiprotėjau.

O kaip-gi dikčiai dialontėsiu ir naudingėsiu! **ĮTA** tasi pasveikinimas: „Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus“, už tokius nieko nezenklinancius ir nuobodžius pasiveikinimus, kaip: „Labas rytas“, „Labas vakaras“, „Sveikas drutas“, „Pasimatymo“, arba panašūs tiems žodžiai!“

**Julijonas, dievobaimingas jaunikalis.**

Šventas Efreimas, dijakonas iš Edesos Sirijoje, suvejo į gerą pažintį su Julijonu, dievobaimingu jaunikačiu. „Vieną kartą patėmjo jis, kad jo draugo knygos labai nešvariai užlaikomos, nes daug žodžių jose buvo suteptų, o ypač žodis „Jezus“. Todėl paklause jo Efreimas, ką-gi tai zenklintų? Julijonas atsakė:

— Prieš tave nieko neslėpsiu. Nėra mą ant žemės mielenos ir saldėnio vardo, kaip šventas vardas Jėzus. Jųg tai vardas mano Išganytojas, kuris mus teip neapsakomai mylėjo! Todėl kaip tik pamislų apie tą begalinę meilę, tai turiu verkti ašaromis meilės ir dėkingumo — o kaip atsimenu apie savo nusidėjimus, tai tuojaus užtenka mą ant mislių anoji nusidėjėle, kuri, prisitartinusi prie Dieviškojo Išganytojas, Jo kojas savo ašaromis laistė ir plaukias šluoste“ ir vel negalio susilaikyti nuo ašarų. Tai-gi kiek sykių, skaitydams, pamatau šventą Jezaus vardą, teka iš mano akių ašaros dėkingumo arba gailėsčio — ir štai delko randi mano knygoje tą vardą suteptą ir ištrintą.“

Efreimas nusišypsojo ir tarė:

— Tegul gerasis Jezus tavo širdingumą ir dievobaimingumą atmokės, o tavo ašaras ir dangiškųjų linksmybių mares permains. (Stolberg.)

**Baronas Bluder Krieglstein.**

Baronas Binder, valdininkas prie Austrijos ambasados Monachium'e, buvo vyru, pilnu gražių ypatybių ir didelių gabumų. Vasario 2 dieną 1790 metų įpuolė į sunkią ligą, kuri nedavė jam vilties, kad galės iš jos išsiriti. Prie kuniškio skausmų prisidėjo da, pagal gydytojų liudyjimą, negerpaliami baimė dušoje ir nuludimas, kuone lygus nusimijimui. Kada jam gydytojas nurodė ant tikėjimės kojo suraminimo o atvirai pasakė, kad jis neturi jokio tikėjimo; vienok davėsi perkalbėti, idant duotysis palankyti jį kunigui G., prabąžiui šv. Petro bažnyčios, ir su juo apie tikėjimo dalykus pasikalbėti.

Tą pasikalbėjimą aprašo mums pats kunigas G. Kada Mojasus 27 diena pavakare atlankiau ligonį, jisai, tik ką mą inėjus į kambarį, teip į mane prabėjo:

— Kunige Geradėjau! da niekados tavęs teip nelaukiau atsilankant, kaip dabar. Turiu tau daug ir svarbių dalykų, bet ne prie liudininkų, pasakyti.

Visi, kurie tave buvo, tuojaus išėjo iš kambario, o ligonis, dusaudamas, kalbėjo toliaus liudnu balsu:

— Gelbek mane, dvasiškas tėve, jei gelbeti da galima. Kenčiu neišpasakytą baimę, sumišimą ir širdies neramumą; kad teip ilgiau turėtu prasitęsti, tai jau negalėčiau dalaikyti.

Uzklausus jo apie tų kankynių priežastį, jisai su užsitikėjimu atsakė:

— Viską tau, tėve, išpažisiu atvirai, bet nepersigąski Nors aš užgimiau iš katalikiškųjų tėvų ir katalikiškoje mokykloje nuodugniai katalikiškojo tikėjimo išsiskinau, bet nežiurint ant to, pirm kokios dvylikos metų tapau laisvamaniu — arba tikriau visišku bedieviu. Tikejau teisybę, kaip vienbalsiai liudija istorikai, kad gilioje senovėje gyveno žmogus, kuris vadinosi Kristus; bet į tikėjimą in Jo Dieviškumą r paslaptis, Jo apreičštas, laikiau per prietarus ir pasakas. Tai-gi dabar pakilo mano dušoje tarp palinkimo į tikėjimą ir palinkimo į netikėjimą teip baisi kova, tokis sumišimas ir baimė, kad jos apskayti negalio. Išveskie mane, tėve, iš tų pinklių. (Toliaus bus.)

## Žinios iš pasviečio.

### Maskolija.

Peterburge neperseniai likosi pagarsinti nauji įstatai visiems maskolizškiems cenzoriams, ir tai formoj slaptingo prisakymo. Pagal tų įstatų visiems cenzoriams uždrausta „kuomažiausi“ pranesimai kas atseina paties caro, jo sosto ir visos szejimynos. Tik tuokart bus valia ką nors per laikraszczius praneszi, jeigu valdzios organe bent kokia žinia bus raszyta. Praneszimai-ji sulgy kariaunos ir marininkystės vienutiniai gali būti tik iš „Ruskavo Invalida“ pasesiti.

Sulgy užrubežinių dalykų, kas atseina Mandžurijos ir kitų krasztų, pagaliuos apie Sibyriaus gelžkelius ir siuntiniai į Persiją agentų, galutiniai visai likosi uždrausta, nė puse žodžio nieko ne sakyti.

Toliaus laikraszcziai visados privalo tyleti apie žemesnesias ir augstesnes mokyklas, apie studentų maitzintis, apie prasikaltelių arestus ir ant jų iszpildytus suduo nusprendimus. Ypac uždrausta talpinti fotografijas tų, kurie mirtimi butų baudziami.

Pagalios uždrausta garsinti darbininkų pasikėlimus ir įvairias patzudystes.

Antgalo traukiasi ilgi perskyrimai apie „raskolnikus“ ir grovą Tolstoja, pagaliuos ir „szvenciausiu“ sinodą. Su tais paskutiniais daiktais labiausiai cenzoriai privalo sergetis. Maskolizska valdzia neatbutinai Tolstoja laiko jau už mirusį, todėl bijosi jo ir vardo savo vieszpatystėj minėti, idant kartais jau nuomėnė jo neatgimdytų.

Na, jeigu teip yra ir bus, tai su laiku Maskolijoje nebus nė vieno laikrāsščio, nes viskas raszyta jau szziandien uždrausta. Maskolizska valdzia pati nežino ką daro. Ar ji ant tiek paika ir nežino, juog kas atsitinka tarpe jos apziotų sienų, užrubežij viską žino ir skaitosi kaip iš delno. Kas per daug, tai jau ir negerai. Kiekvienas sutvėrimas prieszai savo gyvenimo pabaigą, savo pavaldinius visokiais iszmislais kankina.

### Finlandija.

Iš Gelsingforgo raszoma, juog finlandiečiai placziai pradeda mislyti apie revoliuciją prieszai rusifikacijos sistema, kurį neperseniai ant tos szalies maskolizskiai likosi atkreipta. Jų kantrybė vis

mazinasi, nes maskolizska valdzia djena nuo dienos atranda jiems, vis naujas torturas. Kas buvo jų locnastimi ir prigimtimi — viską pasisavino arba isznaikino ir vietoj tos visos liuosybės, ramybės, džiaugsmo, vienybės ir brolystės, įkurė vargus, apsupo visus Sibyriaus reteziais, iszsklaistė jų susirinkimus ir rodas ir paliepė garbinti Peterburgo carą.

Peterburge szziandien neyra slaptingu daiktu, juog finlandiečiai turi susineszintis su maskolizskais revoliucionistais, kurie diena nuo dienos visas tautas išz miego žada sukelti. Vienok maskolizska valdzia daleidzia, juog finlandiečių pasikėlimai pakilo iš priezasties menkų szia metų užderėjimų.

Finlandijos urėdninkai rusifikacijai teipgi labai prieszinasi, delto kas valandą galima naujų apsireiszkimų laukti.

Maskolizska valdzia dabar nežino ką daryti su tais 14,000 jaununėnės, kuri atsisakė nuo szio meto paszaukimo į kariauną.

Toku būdu Maskolijai labai prasti dalykai. Tegul pakyla Finlandija, žinoma, nemiegos ir pati Maskolija, kurioje žmonija iš visų pusių varguose silpsta.

### Pilipinai.

Maras apsireiszkę vienais iš skyriaus 5 pulko amerikonzskųjų pėksztninkų, stovinczių Maniloj.

Iki sziam laikui numirė 7 kareiviai ir 12 apsirgo. Tasai skyrus priziuro nuo įvairių neczystumų upės Maraquina, kurijaa visai Manilai vanduo teka. Po maro apsireiszkimų vyriausybė subruzo prie ypatizskų miurių, idant neduoti jam platintis.

Pacziame mieste cholera vis labiaus dar platinasi. Visi lignonucziai sergancziais pilni. Sanitarizska valdzia nežino nė ką jau daryti, vienok kituose miestuose jau nuo poros sanvaiczų prapuolė ir daugiau nepasirodo.

Augszcziausias sudas patvirtino nusprendimą, pagal kurio Valdez, iszpanizskas redaktorius, likosi apkaltintas už apszmeizimą Pilipinų komisorių, Legardo ir Tavero. Valdez bus iszvarytas nuo Pilipinų salų ant 4 metų.

### Redystes paaiszkinimai.

46 num. „Žvaigzdes“ likosi pagarsinta apie iszeisiantį naują laikrasztį „Kryzius“, bet nepasakyta kur jis iszeis. Laikrasztis „Kryzius“ pradės iszeidinėti tik nuo busimo Naujo Meto, Tilžeje, Prusuose.

## Isz visur.

Berlynas. Vokietijoje 71 kunigaikszczuotė tarpe savęs susitarė uždėti draugystę su mieriu platinti moralizskumą.

Rymas. Vulkanas Stramboli kas kartas vis labiau pradeda verttis ir pelenais visus praecinancziuosius garliavius apkrecczia.

Sophija. Bulgariškioji visa ministėrija pasidavė dimisijai.

Boston, Mass. Isteigta 1875 metuose „Central National Bank“, Bostone, subankrutjo.

New York. Nihilistai New Yorke visiems milionieriams praneszė, idant visais savo turtais su jais pasidalintų, prieszingai bus blogai.

Londonas. Ciesorius Wilhelmas jau rengiasi Londoną aplėisti. Daleidzia, juog jis yra ką nors nuveikęs laike vieszėjimo.

Pekinas. Bokserių judejimas dar nepasibaigė. Provincijoje Sze-Chuan, raszoma, buk bokserai 1700 krikszczionų nužudę.

Brukselis. 15 diena Lapkriczio, tulas italizskas anarchistas, Gennaro Rubino, bandė karalių Leopoldą nužudyti. Iszejęs karalius išz bažnyczios, iszedo į savo karietą, tuom tarpu anarchistas kelis kartus išz revolverio szovė. Karaliui nieks neatsitiko, bet anarchistą tuojaus suėmė. Prispazino, juog norėjęs nužudyti.

Gelsingforgas. Prispaudimai, kokius finlandiečiai nuo maskolijų kencczia, labai daug pasididino. Prie to szziometinis neužderėjimas tai szaliai daug vargo atnesza. Gyventojai, kas kartas labiau vis judinasi. Policija suareztavo garšų istoriką Milinkovą už jo liberalizskas tos szalies paziuras. Jis bus isztremtas į Sibyrį.

Heidelberg. Vyriausiasis sudas nubaudė prėtėtonizską pastorių G. Szvarcą už prieszingus rasztus, jo rasztus prieszai szv. Tėvą Leoną XIII.

Londonas. Czia tapo suareztuotos vi nepaizstamos ypatos, kurios norzje

šesti į trukį ir nusiduoti į Sandringham. Visi mena, juog tai anarchistai, norėjusieji pasikėsinti ant Vokietijos cėsoriaus gyvasties.

Viednius. Palestinoj, arti m. Nazareto, atsiranda kaimas, vadinamas Szagara, kame dėl pravoslaunų maskoliszka valdzia uzlaiko mokslainę. Isz Beiruto į Szazara buvo atsilankęs tulas zydas ir kokiū tai budu vieną pravoslauną mergaitę uzkabino. Inirszę, maskolijai zyda pasigavo ir drutai apkule. Sumusztas zydas nusiskubino į Beiruta, sumobilizavo ciela žydu pulka ir, užpuolę ant kaimo Szagarą, viską sunaikino.

Washington. Gubernatorius salos Guam (Pilipinuose) pranesa, juog tankus ir dideli žemes drebejimai daug blogo gyventojams padare, ir dėl tos priezasties pas amerikiecius pagelbos praszo. Ant laimės, drebejimai tančiau dienos laike buna, bet jeigu tas atsitiktų naktimis — gyventojams prapultis buty.

Londonas. Visi Londono laikraszciai paduoda, juog carienę dabar esanti Livadijoj, melancholijai sunkiai serga. Per dienas nieko nekalba ir, rodosi, kas pasaulej veikiasi, ji apie tai ir žinoti nesirupina. Gydytojai tame dalyke nieko negali nuveikti ir nežino kas bus toliau.

Konstantinopile. Maskoliszki duchoborai turkiskam sultonui prisiute praszya, idant juos visus sultonas į savo vieszpatystę priimtu. Juju praszya sultonas persiute carui. Kanada dabar daug bėdos su jais turi. Nors jie žmones gana darbszys ir darbininkai, bet uz savo fanatizmo prapule.

Paryzius. Angliakazi straikai jau pasibaige, nors daugumas isz darbininku dar nedirba. Angliakazi kongresas straik pabaiga apgarsino. Nors kaip kur demonstracijos ir atsibuna, bet ne pavojingos.

Londonas. Tulas Rubino, žadejes nuzudyti Belgijos karaliu Leopolda, pirm gyveno prie italiszko konsulato Londone. Jis buvo paprastu valdzios speciantu anarchistu. Bet netrukus tapo iszkvoszta, juog ir jis pats pavirto

anarchistu, per ka nuo tarnystos likosi pravytastas.

Jis policijai prisipazino, juog esąs anarchistu ir turejes prisakyma vieną isz valdonu nuzudyti.

## Isz Amerikos.

Gelzkeliu kompanijos darbininkams alga pakele.

Szimtai tukstancziu žmonių, dirbanzcziuju Suvienyotose Valstijose ant gelzkeliu, tomis dienomis turi progą džiaugtis.

Kompanija gelzkelio Pensylvanijai pereinoti svažaitę apreiszke, juog visiems darbininkams, kuriu mensesinė alga nesiekia 200 dolieriu, alga likosi to centy ant dolieriaus padidinta. Isz to algos padidinimo 66 tukstancziai darbininku laimejo.

Dėl tos tai priezasties ir kitos Suvienytu Valstiju gelzkeliu linijos privileto ta pavezido prisilaikyti ir kaip bema tant visiems ant to procento algas padidino.

Vulkano isziverzimai.

Isz San Francisco raszoma, juog vulkanas Santa Maria, Guotamelijoj, per savo isziverzimus gyventojams daug bledies padaręs. Szesziuose apskriciziuose kavos pliantacijos pelenais visai likosi isznaikintos. To kraszto prezidentas Cabrera, nenoredams pasaulę apreiszti, kas toj szalyj atsitiko, zinias per telegramus labai susiaurina ir kiekvieną praneszimą cenzuruoja. Visi gyventojai atsiranda pavojui. Kokiū pavojus yra dideliu, gali liudyti isz San Francisco tula firma, kuri 2,000 dolieriu tę vargstancziai žmonijai paaukavo.

Norejo nusižudyti.

Niagara Falls, N.Y. Tula Alena Costello, itale, isz miesto Buffalo, pasiryzo vandenpuolij nusižudyti. Todel ipuolus į upę slinko vis artyn vandenpuoliu, bet tur but mirtis jai pasilaisėjo, kad antgalo netekus pajiegy, nusi stverus uz riogsanczio vandenij kuolo, pradėjo pagelbos szaukti. Keli sargai iszgirdę kliksmą, viens isz jų apsiriso su ilga virve ir daplaukęs prie vaiuojanczios isztraukė ją ant kranto.

Archieyknų susiraziavimas.

Washington. 13 djeną Lapkriczio prasidėjo susivaziavimas arcivyskupu. Tuom tarpu jau szie pribuvo: arcivysku

pas Elder isz Cincinnati, arcivyskupas Williams isz Bostono, abu 80 metų seneliai; toliau arcivyskupas Ryan isz Philadelphio, lardinolas Gibbons, arcivyskupas Ireland, arcivyskupas Keane, arcivyskupas Riordan isz San Francisco, arcivyskapai: Katzer, Chapelle, Bourgarde ir isz Portlando Christie.

Tasai susivaziavimas turi atlikti svarbus dalykus, kaip jau pereiname, žvaigzdes numeryje buvo garsinta.

Bus nusudyti.

Wilkes Barre, Smith'as ir Juszkis, ka prisipazino sude, esą kaltais uz užmuzzimą sargo Sweeney'o, scabso, bus nusudytu ateinancziuose metuose, Vasario menesyje. Szukis neprisipazino prie kaltės ir jury jį rado nekaltu, paleido. Teippat Vaicziulis, saliuininkas, ka žadejes kege alaus uz sumuszimą Sweeney'o, liko nekaltu ir tapo paleistas. Slovakas Tomczak'as, ka gynesį ir visą kaltę metė ant lietuvių, bus nusudytas Sausio menesyje.

Tėvo zudytojas.

Columbus, Nebr. Szerifas Byrnes tomis dienomis suaresztavo tulą 14m. vaikina H. Borches uz tėvo nuzudymą. Vaikinas susitaręs su jaunesniais savo broliais pavogė nuo tėvo 10 dol., neujes į miestą nusipirko szaudyklę ir pargrįžęs szovė į miegantį savo gimdytoją. Nuzudęs tėvą ant vietos, su pagelba dviejų savo broliu lavoną su arkliu iszvilko į laukus ir szienu apkravęs uzdegė. Szienas sudegė, su kuriuom kartu ir tėvo lavonas. Kaltė tuojuas iszejo į virszų. Po suaresztavimui jaunesniejai broliai nukaltino Hermaną, bet Hermanas viską iszapazines pridurė, juog ir jie tame visame dalyvavo. Pasaliniai gyventojai mena, juog jie visi nu gana ilgo laiko rengėsi tėvą žudyti uz jo blogus su jais apsiejimus. Motina pries porą metų buvo numirus.

Gerus užmanymas.

Angliskiems laikraszcziams isz Washingtono teip raszoma: Globejy komisija katalikiszkojo Universiteto Washingtono 12 djeną Gruodnia susirink į Washingtoną ir antrą djeną pribus visi Suvienytu Valstiju vyskupai dėl bažnytinių reikalų apsvartymo.

Svarbiausioju dalyku bus perziureti, kodėl tarpe lenkų, nekuriuose apygardese, atsiranda tulų beduszų, atiskiriancziuju nuo Rymo-katalikiszkosios bažnyezios. Tuom reikalu ypatingai

Milwaukee arcivyskupas Katzer užsiimdinėja. Neperseniai dėl tų reikalų jis buvo važinėjęs ir Europoj.

Visi vyskupai labai neramūs, juog paskutiniuose keliuose metuose daugybė lenkų pavirto ir neprigulmingus. Todėl mažam minetas susivaziavimas tam viskam užbaigą padarys.

## Raszybos Dalykuose.

Mūsų rasztininkai niekadros neraszė vienodai ir lygziol dar, nors turime Kriauszaiczių gramatiką, mūsų laikrasziuose galima užmatyti daugelį klaidų. Czia yra saujalė patėmijimų, kaip nekuriuos žodžius reikia raszyti.

1. Veiksmazodžių nereiszkiamas sakymas niekadros negali baigtis ant -yti. Tai gi negalima raszyti sveikyti, daugyti, linksminti, kankinti ir tt., bet butinai reikia raszyti sveikinti, dauginti, linksminti, kankinti. Reikia neužmirszti, kad priesz „t“ nosinė balse pereiną į divgares: atsakomą balse su „n“. Daugelyje tarmių tos „n“ negirdėti ir tarp, pav., raszyti ir kankyti skambėjime skirtumo nėra, vienok didelė klaida butų raszyti sveikyti, daugyti, linksminti, kankyti.

2. Daugelis daiktavardžių antrininkų (pasidarusių isz veiksmazodžių) baigiasi ant -ymas ir -imas. Jeigu veiksmazodis nereiszkiamame sakyme baigiasi ant -yti, reikia daiktavarde raszyti -ymas; jeigu baigiasi kitaip — reikia raszyti su -imas. Taigi isz raszyti, daryti, mąstyti, klausyti pasidarą raszymas, darymas, mąstymas, klausymas, bet isz gerti, barti, tvokti, klausti negali iszeiti gėrymas, barymas, tvokymas, klausymas. Reikia raszyti gėrimas, barimas, tvokimas, klausimas. Kas vietoje „klausimas“ raszo „klausymas“, tas parodo, juog szito įstatymo nepažįsta.

3. Reikia raszyti mislija, dalija, vienija, skiepija, ne mislyja, daliya, vienyja, skiepyja, nors nereiszkiamas sakymas baigiasi ant -yti. Nuosekliai ir kilusius isz jų daiktavardžių reikia raszyti su -ijimas, ne su -yjimais, kaip tai galime tankiai užteptyti rasztuose: mislijimas, vienijimas ir tt. Raszymas: „susivienijumas“, „palidujimas“, „tėmyji-

mas“ su „y“ vietoje „i“ yra klaidingas.

4. Antrojo sąjungojimo (visi veiksmazodžiai ant -ėti) niekadros nereikia maizyti su kitais sąjungojimais. Taigi klaidinga yra sakyti ir raszyti žiurai, žiuuro (—žiuri, žiuri), girdžia, žydžia, regia, peria (—girdi, zydi, regi, peri), turiamė, girdziame, noriamė (—turime, girdime, norime), myliąs, noriās (—mylis, noris). Galite suprast, kad nesnekuo czia apie pirmą skyrių antrojo sąjungojimo, prie kurio priguli sz nekėti, žadėti, judėti ir nekurie kiti veiksmazodžiai ant -ėti.

5. Raszman nereikia užmirszti vieno svarbaus įstatymo, kurį jeigu žmonės laikytų visados savo atmintyje, tad iszventų visų klaidų su nosinėmis balsemis. Tas svarbus įstatymas yra szitoks.riebalse „n“ priesz j, l, m, n, r, s, sz, z ir v isznyksta, paigindama esanzciją priesz save balse, kuri pavirsta į nosinę. Isz to iszeina, kad nosines: a, e, i, y tegalime raszyti tiktai priesz virszminėtas literas; priesz visas kitas reikia raszyti an, en, in, un. Tai gi reikia raszyti vadinti (ne vaditi), bet vadšiu (ne vadinsiu), gyventi (ne gyveti), bet gyvės (ne gyvens), skusti, bet skundžiu. Reikia raszyti sandara (ne sądara), sanpyla (ne sąpyla), santaika (ne sątaika), kadangi (ne kada-gi), szandie (ne sziadie ir ne szendie), darbininkas (ne darbinikas), bet užtai sąjunga (ne sanjunga), sąvarža (ne sanvarža), sąvaitė (ne sanvaitė), sąlyga (ne sanlyga), sąžinė (ne sanžinė), ruzsis (ne runszis). Reikia raszyti kija, bira, gija, gisla, szila, ne kyla, byra, gyja, gysla, szyla.

6. Vietininkų vienskaitos ant -yje nereikia raszyti su „i“: aklje, miestelyje ir tt. Turi buti: akyje, miestelyje... Nereikia teip — pat ketvirto linksniavimo maizyti su pirmuoju. Negerai yra raszyti ir sakyti sunams, sunais vietoje sunums, sunumis. Biau-rus yra maizzymas treciojo budvardžio linksniavimo su ketvirtuoju daiktavardžiu, kad pav. budvardžio galunė vienskaitos įrankinike yra kalama pagal daiktavardžio įrankininką: grašum žmogum (vietoje grašiu žmogum). Reikia sakyti ir raszyti (lygiu lauku

(ne lygum li), saldžiu medum (ne saldum medum), svarbiu argumentu (ne svarbiam argumentu) ir tt.

7. Svetimuose žodžiuose nereikia vartoti literos „e“, nors juose „e“ iszsitartų suspausta. Raszyti: Jezus, ideja, inteligentas, despotas, progresas vietoje Jezus, ideja, inteligentas, despotas, progresas yra negerai. Tiesa, teip raszant, prasti žmonės gali perskaityti: Jazus, intaligiantas, diaspotas, progrietas. Girdėjas savo ausimis, kad teip skaito, — bet isz to dar neiszeina, kad svetimos žodžius turėtuome butinai raszyti savitiskomis raidėmis. Tuose dalykuose laikausi nuomonės, kad kiekvienas, kors skaito knygas, turi iszmokti isztarmės svetimų žodžių. Delto tai raszau visados socialistas (ne socijalistas ir ne socialistas), Mariampolė (ne Mariampolė), nors žinau, kad „lietuviszkai“ skaitant tuodu žodžių reiktų isztarti: socialistas ir Marempolė. R. C.

## Isz Pennsylvanijos angliakasyklu.

Pėtnycioj 14 d. Lapkr. straiko komisoriai pradėjo tyrinėjimus. Mainie-rus paszaukė pirma, kad perstatytų savo reikalus. Prezidentas Mitchell atdarė sesiją prakalba. Iszreiszkęs viltį, kad komisoriai iszduos teisingą nusprendimą. Mitchell isz snekejo apie darbininkus, pasakė, kad viso mainose dirba 147,000 samdinkų. Isz tų esą 37,840 mainieriai, 26,187 leberiai ir

Daugias talp  
30 metas iszcmigstasi  
Dr. RICHTER  
visam svielat žinomam

**"ANKER" (ankatims)**  
**PAIN EXPELLER.**

yra geriausias gydymas nuo

**Rheumatizmo,**  
**Neuralgijos, Sausgelos,**  
**Strenu Skaudėjimo ir tt.**

ir visokiu Rheumatizmu  
skaudėjimu.  
na 26c. ir 50c. per visus  
aptekorius arba pas

**F. Ad. Richter & Co.,**  
215 Pearl Street,  
New York.

83,000 dirba šio kompanijos. Mainierių darbas reikalauja daugiau išsilavinimo, nei koks kitas fachas. Pavojus mainiose yra didesnis, nei prie kokių kitų darbų. Kiekvienoj dirbamoj dienoj nuo 10 iki 26 žmonių tampa mainiose užmūstais, o trisšyk tiek sužeistais. 1902 m. (kol dirbo) 575 darbininkai tapo užmūsti, 1200 sužeisti: procentas neišpasakytai didelis. Apart to daugumas mainierių, dirbdami parako duomose, suszinkusiam ore, kartais vandenij, gauna astmą, t. y. dusulį. Įnsurancie kompanijos jų gyvasties nenori asekuoti. Kalbėdamas apie asztionijų valandų darbą, Mitchell'is privede, kad kituose valscziuose Amerikos mainieriai visur dirba tik 8 valandas ir išleidžia daugiau anglių, nei kitados dirbdami 10 valandų. Kalbėdamas apie sverimą anglių sake, kad iš to mainieriai yra labiausiai neužganedinti. Tonas privalo sverti tik 2,240 svarų, o kompanijos skaito į toną 2,740 iki 3,190, pagal savo norą. Apart to kompanijos „deckiuoja“ nuo 500 iki 1,000 svarų, kaskart vis didina karus ir reikalauja didesnių kaupų arba „topų“, vis buk už tai, kad anglyse randasi „durto“. Už vieną prasikaltimą kelias baumes uždeda. Kalbėdamas apie Uniją, sake, kad, tą pripažinus, bus geriau kompanijoms ir mainieriams, — pavieniai brekeriai arba distriktai negales straikuoti be Unijos rėdo, o Unijos rėdas vienas be pritarimo darbininkų teipgi negales apsaukti straičką. Apart to bus sutaikymo komitetai. Unija su kompanijomis darys kontraktus ir juos užlaikys. „Westuose“ minksztųjų anglių Unija 14 valscziuose daro kontraktus, pagal kiekvieno valscziaus tiesas, ir viską surėdo tvarkoj, kodėl Pensylvanijoj to negalėtų padaryti? Ten, vietinijai, straičkai pasiliovė ir čia bus tas pats po pripažinimo Unijos. Laikie straičkio prie Unijos prigulej 90 procentų visų darbininkų. Pripažinimas Unijos neženklina, kad jos vyriausybė kontroliuos mainas, ne, mainių valdymas bus kompanijos, o Unijos rėdas dabos darbininkų reikalus. Tokia buvo įtala Mitchell'io kalbos.

Potam advokatas Unijos, Darrow, pasaučkė Mitchell'į ant pirmutinio liudininko. Mitchell'is pasakė, kad jis turi 33 metus amžiaus, kad nuo 12 metų dirba mainiose, minksztose anglyse prie visokių darbų, tik, girdi, nebuvęs „foremann“. Užklaustas apie Uniją pasa-

kė, kad „United Mine Workers“ tapo suorganizuoti Westuose, 1890 metuose. Jis, Mitchellis, buvo aprinktas jos prezidentu 1899 metuose. Toliaus advokatas klausinėjo apie mainierių reikalavimus ir Mitchell'is pasakė viską teip, kaip kad buvo išreiszkęs prakalboj. Išspazino teipgi Mitchellis priesz sudą, kad per straičką mainieriams buvo išdalyta paszelpos pusantro miliono dol.

Petnyczioj po piet kompanijų advokatas Wilcox paėmė Mitchell'į ant teip vadinamo „cross-examination“. Labiausiai muszė ant Unijos konstitucijos. Stengėsi darodyti, kad konstitucija yra nepilna ir unijos rėdas, ypacz prezidentas, yra visų bosu. Ką nori, tą daro. Kaip geidžia, teip tiesas uiszkina. Tiriėnoj teipgi apie „boykotus“, ar unija liepia, ar daleidžia, kad unistai nepirką tvorvus nuo neunistų. Mitchell'is užgynė, unijos įstatuose to nėra ir unija pati per save neukvatija prie to savo sąnarius.

Ant tyrinėjimų pirmą dieną atėjo viso 30 advokatų, iš kurių kompanijų puse gina 24, o mainierių pusę 6.

Kompanijų advokatai laikė Mitchell'į ant „stendo“ per 6 dienas. Daugiasia klausinėjo apie unijos įstaus, apie „boykotus“. Klausė, ar unijos vyriausybė kalbino unionistus prie boykotų? ar kalbino, kad stovėtų ant kelių ir saugotų, ar scabsai n'ėina į darbą? ar kurstė, kad muszty scabsus? Mitchell'is atsakė, kad jis, kur tik galėjo ir kada galėjo, visur ir visada įsakė unistams užlaikyti tiesas ir nekelti maiszto.

O kodėl unijos vyriausybė negalėjo sulaukyti mainierius nuo netvarkos? Jų gubernatorius buvo priverstas paszaukti nei visą Pensylvanijos miliciją, kad mainierius apmalszinti? — sakė advokatai.

Mitchell'is aizszkino tą tuomi, kad laikie bedarbių paprastai žmonės labai suriuszė, kad iš daugelio atsiranda vienas, kitas, kuris papildom nedorybė, pagalios, girdi, dėl nubaudimo už kriminoliszkus prasikaltimus yra sudai. Teisino tą da tuomi, kad ne visi mainieriai, kurie straičkavo, prigulej prie unijos, kad daug buvo neunionistų ir tie kėlė didžiausią netvarką.

Po Mitchell'io tapo paszauktas protestonų kunigas dr. P. Roberts, iš Mahanoy City. Kompanijų advokatai tą sugavo bemeluojuant. Dabar jis liudijoj už uniją, o priesz porą metų, laikie pirmųjų straičkų, buvo raszės priesz darbi-

ninkus. Raszė, kad darbininkai kelia maisztus, o isz tų labiausia „foreigneriai“. Tie, girdi, tuoj griebiasi prie peilių ir prie revolverių. Kompanijų advokatai jo rasztus turejo prie savęs ir dabar, jau kitaip liudijant, parodė: o szcizia, sake, ką tu raszė? Dr. P. Roberts buvo blogas dėl unijos liudininkas.

Dr. Frank Lenahan isz Wilkes Barres, John O'Malley isz Scranton'o ir kiti nurodė, kad darbas mainiose yra labai nesveikas: prie mainierių prisimėta ligos: dustulys, reumatizmas, liga lumbago ir kitos. Abelnai mainieriai gyveną tik apie 50 metų. Nedaug yra tokių, kurie iszdriba mainiose per 25 arba 30 metų. John O'Malley iszspazino, kad, numirus, jis matęs mainierių plauczius. Plaucziai esą teip juodi kaip anglys. Dr. Lenahan iszspazino, kad jis pats pažįsta žmogų, buvusį mainierių, kuris, iszėjęs isz mainių, per 9 metus atsikosėdamas iszspaziavo anglines dulkes.



## SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydymą.

Pasiekimaučiai gydan visokias pastelias ir pavirvines ligas, kaip antai ligas, skardis, plauzias, inkstus, pilvo galvos skaudėjimas, silpas arimtai, druzdas susilpimas, iriskas silgipies, selvemas, sustinimas, vėsi, lyksnis pas moortis, kraujavimas ir tt. neruo ligas, po-dugra, reumatizmas duslinas, peralygiai ir tt. Praealitu gimba, gydan gimdylio ligas, viltokius sustinimas etc. Nėvyszka ligas, gydas su pagalbe geriausias elektriskis prietaisai.

Įtytiokiu dailiu ligas

Iszgydan per keletą dienų, kraujo nėnodyjimais, odos ligas, nemone begime, zaidias gerkei ir burnoj, novij, akys ir anasie, nerikimas vyrikomiu, lytinis nuslopėjimas ir tt. gydas lupoekmingaučiai ir svarzintoju pilna iszgydyma. Chronickos ligos yra manio specialitiskakamb. Gyvalindimio netaromiu. Nuo-dugrus iszergaminavimas ligomiu ir jo iszgydymas — tai yra mano specialitė.

DR. LANDES

Septolinis specialistas.

134 E. 24-a ul., kampas Lexington av., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Nedelions nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Neplastai ankszkes atliandytai, gali paraszty lankas; butiniai reikalingame paciento instaliuojamo.

Bunokis viltokios kalbos. Turin praktika. Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital, Direktorius Mediciniskio Instituto.

THE LITHUANIAN WEEKLY

„ŽVAIGZDE“ — The STAR.

The only Lithuanian publication in New York, New Jersey & New England States, valuable advertising medium, executes translations and job printing in English, Lithuanian and all Slavic languages.

PUBLISHED EVERY THURSDAY

223 Roebling str., Brooklyn, N. Y.

A. BALTIEJUS, Manager

All Communications must be addressed,

„ŽVAIGZDE“

P. O. Box 17, Station W., Brooklyn, N. Y.

RATES OF ADVERTISING ON APPLICATION.

Sanvairinis laikraštis

„ŽVAIGZDE“

Išleista kas CZETVERGAS, op. 4000 št. 1920 m.

Kas mėnuo ant metu \$2.00, In uzmare \$2.50.

Anicetas Baltiejus, Dažiurtojas

Korespondencijas ir laiszkus su pinigais adresuokite:

„ŽVAIGZDE“

Station W. P. O. Box 17, Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 480 WILLIAMSBURGH

## Korespondencijos.

Philadelphia, Pa. Nedėlio 26 dieną

Spalių sz. m. mūsų mieste atsibuvo paszventinimas lietuviszkos bažnycijos ant kampo Wengano ir Salmon gatvių. Ant paszventinimo pribuvo arcivyskupo Inpedinis, vyskupas Prandergost, Arcivyskupas nepribuvo dėl to, jog jis turėjo su kitokiais reikalais tą dieną išvažiuoti į Washingtoną. Teipgi ant tos išskilmingos dievmaldystės pribuvo daug kunigų, kaip iš Philadelphiajos teip ir iš aplinkinių tolimesnių ir artimesnių miestelių, viso 16.

Paszventinimo išskilmėse ėmė dalyvumą daugelis katalikiskų draugyszių; apart vietinių pribuvo daug ir iš aplinkinės. Apart savųjų 9 lietuviskų, iš apielinkės pribuvo iš lenkiskų parapijų 18 draugyszių ir viena vokiszka.

Ir teip susirinkusios visos draugystės in corpore 10 val. rite ant gatvių Allegheny ave. ir Richmond su didėle išskilme ir su kapelijomis pasitiko Jo Mylistą Vyskupą, kurį ir atlydėjo, sustojusios eilemis gatvėse Richmond, iki naujai bažnyčiai. Diena buvo labai graži ir sausa, užtai ir žmonių susirinko didelė daugybė. Vidutiniskai skaitant buvo apie 5000 ypatu. Pribuvęs vyskupas pirmiausiai ėjo in kleboniją, kur pasitiko jį vietinis mūsų klebonas J. Kaul-

akis, su keliais kunigais; po tam-gi Jo Mylistą Vyskupą apsirėdęs, drauge su keletu kunigų ėjo į bažnyčią atlikti paszventinimo ceremoniją. Vyskupui pritarėvo šeszi kunigai. Kada bažnyčia likosi paszventinta, 11-tą valandą prasidėjo suma; tada Vyskupas sėdosi ant parengto sosto, o ant sumos išėjo kun. Kraus. Už diakoną buvo kun. Korwės, už sub diakoną — kun. Scharp. Po Evangėlijai kun. B. Žindzius pasakė gražų lietuviszką pamokslą, išsaiskindamas svarbumą ir vertę szv. bažnycijos, kurioje žmonės galės apturti dvasiską naudą. Antgalo pagyrė naujus parapijonus szv. Jurgio parapijos už jų karszą norą ir darbsztumą ant dvasiskos naudės arba bažnycijos szv. Už tai varde visų parapijonų god. kun. Žindziui sūdedam szirdingą aczių. Pasibaigus sumai, Vyskupas teipat pasakė trumpą pamokslą angliszkaį, panasziai kun. Žindziui. Potam Vyskupas palaimino visus izstikimus katalikus ir ant to Dievmaldystė pasibaigė. Išsezus iš bažnycijos Vyskupui, vel visos draugystės su izskilme ir kapelijomis palydėjo jį iki klebonijai, kur, žinoma, turėjo valandą atsilseti ir teipjau pavalgyti pietus. Į tą tarpą draugystės, graijiant kapelijomis, pradėjo skirstytis. Kaip parapijonys, teip ir visos dalyvaujančios draugystės iszeiszkė didelį džiaugsmą, iz priezasties užgimiusios naujos bažnycijos, kurioje kiekvienas tikrās krikszczionis katalikas, atlikęs nuo savo kasdieninio sunkaus darbo, sulaukęs szventos dienos, galės sau ramiai pasimelsti, kur, tartum, doram žmogui viskas nuo szirdies nuslenka, nes ten galima rasti nuraminimą savo sąžinės. Ir teip kiekvieno žmogaus veidas iszrodė pilnas linksmumo, žiurint ant tokios svarbios ir linksmos izskilmės ir visų katalikiskų apeigų.

Męs, žemiau pasiraszė, parapijos komitetas, varde visos parapijos sūdedam szirdingą aczių visoms tose izskil-

Lietuviai, szelpkite lietuviszkas biznierzius!

SHENANDOAH, PA.

Damininko Brazinsko

Drapanu sztore

galite gauti visoki drabužiu: vyrams, moterims ir vaikams. Dabar pasi-gabenai daug naujų žieminiu apsiivilkimu.

Shenandoah, Pa., 37 Centre str. 37.

mėse dalyvavusiomis draugystėms, kaip lietuviszkoms teip ir kitų tautų. Pinigų įplaukė ant naudos parapijos laike paszventinimo bažnycijos iš žen-gos į bažnyčią, už sėdynes ir izz kolektos — 420 dol.

Parapija szv. Jurgio susitvėrė Sausio mėnesij sziuose 1902 m.; Dievmaldystės prasidėjo nuo pirmos nedėlios galvės, parandavotam nuo vokiecių senos bažnycijos, ant Allegheny ave. name. Bažnyčia su lotais ir su gatavu murš namu kasztavo apie 16,000 dol.; skolos liko parapijai apie 9,500. Sziumo kar-tu tik tiek teturim pranezsti apie naują parapiją ir bažnyčią szv. Jurgio.

P. a. r. a. p. K. o. m. i. t. e. t. a. s.

Isz Lietuvos.

Isz Vilniaus. Vilnius paliks visumet brangu lietuviu szirdziai. Czionai kiek-viena vietelė riziasi su senovės atmini-mais. Užlipus ant pilkafnio, nuo kurio matyti po kojų, kaip ant delno, visas miestas ir jo apigardos, galima iszstias valandas rimuoti apie tuos laikus, kada Lietuva, liuosa ir galinga, valdė tuos kalnus ir pakalnes, kada tebeskambejo czionai lietuvių kalba ir zydejo jų daba.

Teko man ir szjmet rudenop aplankyti Vilnių izz priezasties ukiszkos parodos. Pribuvęs į Vilnių visų pirmu nuvykau pasimelsti į Szvento Mikalo-jaus bažnyčią. Veizkas, vos prasi-grauds siauromis, izsdrangytomis uly-cziomis, kibzdancziomis viėnais zydais, sustoję prie nedidelės gotiskos mūro bažnycijos. Stovi jį labai ankzstoje vietoje. Szventoriaus dalis užstatyta su krypsiomis, į lauzus panasziosis, zydu krautvėimis. Isz vidaus bažnyčia vi-ziszka aptriuzausi. Kad ne tas aptrie-szimas, abelna iszveizda darytų gerą įspudį savo senoviszkumu. Szv. Mikalo-jaus bažnyčia statyta esant 1400 me-tuose, ant vietos medinės to paties vardo, kurios pradžia bene siekia Gedimino laikų. Prie tos seniausios Lietuvos bažnycijos, per kelias deszimtis metų apieistos, susispietė dabar nedidelis lietuvių burelis. Nors neseniai jie čia įsikūrė, bet jau papuozezo savo bažnytelę, ir aplinkui viską apdailino. Isz tolesnių Lietuvos krasztų atėję, gavina czia jie savo kalbą, senųjų Vilniaus gyventojų paniekinta, ir gal iz jį, laikams mat-nantis, iszeis tautiszkas Vilniaus atgi-jimas.



Ukiszka Vilniaus paroda nėra tai paroda viso kraszo ukininkų, bet nedidelio tiktai skaitliaus didžiųjų žemės valdytojų. Irenę ją Lietuvos bajorai, kurie paskutiniame laike susiriso į ukiszkas draugystes; turi savo rėdą, vieszus susirinkimus, ant kurių gali pasitaravoti apie savo reikalus. Tasai jų susivienijimas leidžia jiems vieszai pasirodyti su savo darbavimosi vaisiais. Neraszysiu asz czionai apie daugybę javų seklių, geriausių maszinų, padarų ir kitų ukės daiktų, pagamintų bajorų didžunų. Pasakysiu tiktai apie tuos daiktus, kurie gali buti naudingi ukininkams valstiecziams.

Pirmoje vietoje reikia paminėti rankų darbo audeklius Rietavo, Szatų, Kėdainių ir Kvietkų apigardų. Tie au deklai tikrai daro garbę mūsų moterims. Nekurie isz jų visiszcai gali prilzyti prie fabrikinių, o savo tvirtumė ir pigumė juos pralenkia. Musų jaunuo menė nekuriose vietose pradeda dangstytiis fabriko darbo drabužiais, laikydamı juos už gražesnius. Neiszmano jie, kad daug pritinkiaus dėvėti savo darbo rubais. Tikrai gražus, tvirtı ir geri pabrinko audeklaı brangūs, už jų mąstą reikia mokėti kelis rublius, pigie jie gi labai menkos vertės, truputį padėvėjus, pavirsta į skarmalus. Namų darbo audeklaı ir tvirtı ir pigūs. Brazgulė, ukininkė Kvietkų parapijos, ant parodos pardavinėjo gražius kortus grynai vilnoninius (czelinų vilnų) po pusantro rublio mąstą. Labai geistina butų, kad sodziaus moterės imtų daugiau namie austi tokių kortų, dropių ir drobų. Galėtų ir patys su visa savo szeimyna apsidaryti ir dar pelną turėti. Szatų Montvilas įtaisė Vilniuje krautu vė naminių audekų, ir jie vilnieczių labai branginami dėl savo tvirtumo.

Daug buvo suvežta ant parodos gyvolių, ypatingai karvių holendriszkos veislės. Didžiųjų dvarų ponai ne tiek rupinasi apie javų užauginimą, kiek apie įsigaminimą geros veislės karvių, kurios ne tiktai duoda didelį pelną isz pieno, bet ir visą ukę pataiso savo mėszlu. Ukininkai sodiecziai tame dalyke toli pasilikę ponų užpakalyje. Rupinasi jie laikyti daugias karvių, negu gali gerai iszmaityti. Jų leizgyvės karvės beveik visiszcai neduoda pieno ir pragaiszti tiktai daro ukininkui. Geriaus laikyti vieną gerą karvę, kuri duoda ant dienos tris gorczius pieno, negu penkias blogas, kurios visos gorczų teduoda.

Tarp kitų ukei naudingų daiktų daug buvo iszstatyta torpų (durpių). Mūsų ukininkams pažįstamos torpos, kaipopakura. Bet jos yra dar labai placziai ukeje vartojamos pataisymui mėszlo. Mėszle svarbiausias daiktas sutros, kurios blogai įtaisytose kutėse susigeria į žemę arba laukan iszbėga ir per tai ukininkui praga'szta. Jų užlaikymui mėszle basto kutės priesz pakratimą sausomis sugrustomis torpomis, korios, sugerdamos sutras, neduoda jos pragaiszti. Tose vietose, kur brangūs sziaudai, torpos gali užvaduoti pakratą, sziaudus gi galima parduoti.

Antgalo verti paminėjimo mėbliai isz nulupty žilviczio vitelių; darbas žemaiczis; Raseinių pavietio. Atskiras paviljonas, prikrautas tokių krasių, ksopų, statų, buvo iszstatytas pono Daugirdo isz Plenborgo.

Ukiszka Vilniaus paroda aiskiai rodo, kad žemdirbystė Lietuvoje dideliais žingsniais eina geryn. Bajorai, labiausiai didelių dvarų valdytojai, isz tiesių imasi už darbo, rupinasi užsiauginti gerų veislių gyvolių, įsitaisyti naujas maszinas ir kitus ukės padarus, įsigamininti gerą seklą. Bajorų pėdomis reikiu sekti ir sodiecziams, ukininkams. Dabartiniame padėjime, kad darbininkas brangus, o javai pigūs, ne tas laimės ukeje, kas dirbo didelius žemės plotus; bet tas, kas nors mažesnį gerai iszdirba ir sunaudoja. Kas norėtų vesti ukę senoviszku da budu, turi prapūlti! A. K.

## Vietines Zinios.

22 djena Lapkriczio, subatoj, ant salės po num. 89-93 Grand str.: szv. Kazimieriaus draugystės buvo laikytas balius, ant kurio žmonių buvo dikcziai susirinkusių. Laike baliaus visuomene labai graziai ir ramiai linksminosi, už ką galima vieszai pagirti. Dainavo du chorai: bažnytinis ir teatraliszka giedorių Sim. Daukanto dragystė. Pirmasis po vadovystę p. Rakausko, vietinio vargamistro, antrasis gi—p. Ereminio. Visi gerai žino jau ne nuo sziaudien, juog tų abiejų chorų jokių budu negalima sulyginti, apie ką senai jau buvo raszta, vienok draugyszčių virszininkai, kurstomi keliais, „valnamanikuais“ savo balių programuose ant pirmutinės vietos visada stato draugystę chorą. O kodėl teip? Jug bažnytinis choras szim tą kartą dailiau padainuoja, negu toji

draugystė. Isztikro, broliai, kuris ant baliaus buvo pas galejo iszgirsti įndaidinas draugystės—choro, bet liudną balsą, kuris szirdis isz krutinų veržė, nes galia jų visų spēkų ir procės, jeigu atsakancio vadovo neturi. O kas ką gali pasakyti prieszai bažnytinį chorą? Visi visur ir visada giria.

## Susivien. L. R. K. reikaluose.

Prie Susivienyjimo Lietuvių R. K. Am. prisiraszė sekancios ypatos:

Prie draugystės V. Valanciaus Shenandoah, Pa.: Juozas Abraczinskas, Dominikas Brazinskas, Raulas Czerneckis, Simas Czerneckis, Prie draugystės moterių szv. Rožancz. Marė Brazinskiene, Centr. sekr. J. K. Asulaitis.

## Nuo „Motinėlės.“

11 d. Lapkriczio Pittstone, Pa., buvo laikytas metinis susirinkimas draugystės „Motinėlės“. Szanrių pribuvo 13 su 20 balsų. Per susirinkimą prisiraszė prie treczio skyriaus p. Leonas Szporaitis isz Pittstono o, Pa.

Sekantieji nutarimai likosi padaryti:

1. Paszalpa klierikui V. L. ir p. A. B. (abudu randasi Italijoje) tapo aisakytas.
2. P. V. T., mokintinis agronomijos Szvaicarijoje, gaus stipendijos 120 dol. vietoje 60 dol.
3. P. D., studentas vieno Maskolijos universiteto, gaus paszalpos ir szimet roo rublių.

„Pasirodė, kad kasoje „Motinėle“ turi \$490.82, isz kurių 290 priklauso geleziniam kapitolui, 200.82 bėgancziam. Per visą laiką gyvavimo mūsų draugystės į kasą įplaukė \$1002.96, isz jų bėgamiems reikalams 712.96.

Stipendijos buvo ductos lygsziol dvjem vaiknam: vienam 30 dol., kitam 90 dol. Paszalpos gavo tris: vienas 90 dol., antras 80, treczias 51.46. Viso paszalpos ir stipendijoms „Motinėle“ iszleido 341.46.

Kadan gi bėgamiame kapitole turime sziuo tarpu \$200.82, o stipendijoms ir paszalpos nutarta tiktai apie \$143, už tai dar apie 57 dol. lieka tam studentui augstsesnės mokslainės Vakarinės Europos, kurs pirmutinis atsiszauks į „Motinėle“. Aktyviszų szanrių draugystė turi 39, isz kurių iszsimokėjusių mėnesines yra 31. Kun. A. Kaupas, sekr.

## TUREDAMAS DUONOS

## Nejieszkok Piragi.

Pagal lektorių.

(Pabaiga)

Ant bile ko negalėjo rugoti, nesa pats tuose dalykuose buvo kaltu. Prie ty įstabių apsiरेikimų įždavo jam mįslės į galvą apie praejusį kaimo jo buvį. Jis atsimindavo, kaip tė, kaimo, linksma ir ramu jam buvo gyventi. Atsimindavo klabono perkabinėjimus, nes tasai garbus piemiuo iš augšto numanė kas su Jokubu gali atsitikti, bet Jokubas jo točiam amžai tikejo ir ženge pagal dykus ir tuščius savo geidimus. Atsimindavo galop ir savo Magdės ašaras ir praėjimus, bet šitoji paskutinė mįslis jį galutinai užbaigdavo ir iš akių ašaras nenoroms traukdavo.

„Mokslinis“

Varginga Marytė, truko į jai kaimo čyato oro ir šiltos saulutes, be kurių vyto lyginai kvietėlė. be sidabrinų ryto rasų.

Vieną dieną pasiskundė savo motinai, juog jai galvėle sopa, bet kokia jai rodą motina galėjo suteikti ir kaip ją gelbėti? Pasisodindavo tik ant kelių, apsikabinėdavo, bučiuodavo ir tokiu būdu numalšindavo. Kartais kalbėdavo jai apie Dievą, tai pasakodavo pasakas, arba kaimiškas dainas dainuodavo, bet mergaitė ant motinos točtų nekuomet ne nusisųpodavo. Motina labai buvo pabugus ir iš niekur suraminimo negalėjo gauti.

— Sunyks mūsų Marytė, — tardavo, Magdė vyrui, kada tasai ankštis rytas eidavo prie darbo. — Jai truksta čyato oro.

— Su laiku prie visko pripras — atsakdavo Jokubas. Jug ar netenka matyti kiek tai mieste vaikų augs, vienok esti sveiki ir visada į tvirtus išauga. Kodel-gi Marytė turėtų nykti ir visados sirgti?

— Turėdami tiek mažai uzdarbio, nėra nė mįslis, idant mes savo mergaitę galėtume išauklėti ant paveizdo kitų tų mergaičių; žinai, juog jai ir valgi sunku yra pirrinti, o ką sakyti apie kitas gyvenimo dalis?

Ant tųjį točtų Jokubas nieko neatsakė, vienok moterei pripažino, juog ji teisingai kalbė. Jis pats teip-gi gana jau sotu pasiliko iš to miesto dailiau būvio, kad pats sąryg užkėsti negalėjo, vienok Magdė paskutininį energijų nenorėjo atimti ir tuom ją nuodinti. Tą pačią dieną pasizadėjo diubuvėj paklausti sulyg mokeskies pakėlimo.

Nuvėjęs į darbą, pirmiausiai nusidavė pas darbo utveizda.

— Meldžiu Tamstos — tarė — apie mano algos padidinimą; kaskartas sunkesni laikai vis artinasi, viskas yra brangiau, teip kad su dviem markėm ir puse grągalina iš an pragyventi.

Negaliu, tamsta, nors gana labai aš pats tu padaryti norėčiau, bet yra negalimu daktu. Pirmiausiai točdė, juog Tamsta nelabai seniai pas mus dirbi, o antra priezastis — mažai moki atskandčius darbus. — Pripispausiu tamstai juog ir ateity) su vargū tas butų galima padaryti.

— Tai teip, — pamislijo Jokubas, — tas viskas, ką agentas man zadėjo — melas.

Dabar jau suprato Jokubas, juog į agento tinklą papuolė, nes už kiekvieną mažiausį daktą, už kozną rodą, neišpaakytas mokeskis plėšė.

Su suspausta širdimi Jokubas po darbui grįžo į namūs.

Ką sakysės savo moterei? Kaip ją suraminsės? O nelaimingas likimas!

Su drebančia ranka atvėrė stubos duris ir įžengė. Tuotarpu Magdė priško ir apsivojio jam ant kaklo.

— Jokubėli brangus, Jokubėli!

— Kas atsitiko? — susirūpinęs paklauso.

— Marytė mūsų; Marytė, brangi dukrelė!

— Na ir kas-gi? Sakyk!

— Labai apsirgo.

Jokubas prisariotno prie Marytės lovelės. Dukrelė baidi buvo uždegta.

— Tėveli! čia man sopa, čia... čia... — prabilo pusbalčiai Marytė, rododyma pirštuku į savo krūtines.

Jokubas nutvėrė jai už rankutes.

— Tai krutinė sopa?

— Teip, teivelis...

Paško Jokubas ir tuojaus nusidavė pas gydytoją, O Magdė tuo laiku puolė ant kelių prieš P'anelę Sv. paveikslą ir už savo Marytę pradėjo melstis.

Neilgai trukus atėjo ir gydytojas. Atradęs Marytę, sergančią karštilige, užklauso:

— Tur but jusų dukrelė nuolat buvo nerami...

— Seniau buvo linksma, vienok...

— Na ir ką?

— Nuo to laiko, kada iš kaimo peisikelėme į miestą, ji savo ramybę ir linksmumą pametė.

— Aha... aha...

Ant gydytojo veido buvo matyti apsiरेikškes koks tai nusiminimas.

— Vaistų jokių aš neišrašysiu, — tarė, — nes mergaitė ne fiziškai (ant kuno) serga, bet dvasiškai. Turėkit viltį, liga išlaikys.

— Ar tamsta, daktare, mislji, juog jai dabar yra pavojus?...

— Sunku man dabar pasakyti, vienok nė pirmu kartu man su panašiais vaikais atsitinka; kurie gyvendavo kaimo, o paskui priverstinai persikeldavo į miestą, retai kuris išlaikydavo.

Jokubas Černalis iš persigandimo pabalo ir lyginai drėbulė pradėjo drebtė.

— Dieve mano — prabilo, — o kad Marytė per mano kaltę numirtų, neišlaikytiau.

Jo raudojimams nebuvo galo. Kas valanda prie Marytės lovelės priškodavo, stverdavo mergaitėi už rankos, dusavo ir veidą jos glodydavo, idant kad kokių nors būdu dasitonioti apie jos ligą. Laikais sušukddavo:

O Dieve, Dievel neapleisk mūsų vargdienių!

Marytė, nežiurint nė ant jautrios motinos prietiū ros, li kosi be omenos, ir kolaik aušrinė užtekejo, jos dvasia nukeliavo pas laukiantįjį jos Viešpatį Dievą ir tik auštant, lovelėje užstingęs lavonas gulėjo.

Kas gali apsaakyti ar aprašyti gimdytojų gaudumą ir širdžių sopėjimus, ypač paties Černalio; kada jū, Marytė, ir balta, graži, kvietkomis išredytą, grabelį dėjo. Tomis kelionis dienomis Jokubas, rodosi, ant 20 metų paseno. Plaukai prazilo, o jisai pats, nuo to sunknas savo likimo kaskartas jau linko prie žemes.

MAC, MILLER

Nelaimė labai retai pati viena ateina, bet tankiausiai po vienai antra ir trečia. Teip atsitiko ir su Jokubu.

Po numirimui Marytės, apsirgo Magdė. Jos veido ramybė išnyko, akys labiau vis temo ir su kiekvienu diena jos sveikata vis mažinosi. Pašauktas gydytojas Jokubui apreiškė, kad jeigu tuojaus negrįš ir savo gimtinį kaimą, praras ir Magdę, kaip kad ir Marytę.

— O dabar dadurė gydytojas — bukit sveiki ir grįžkit į savo gimtinį kraštelį.

Kitokio budo jau nebuvo, kaip kad pargrįžti į savo kraštą.

— Klausyk, Magdute, — tarė Jokubas moterei — važiuosim atgal į savo kaimelį.

Magdė ant tų žodžių pakėlė savo akis, iš kurių rodos džiaugsmo spindulys išsimušė, atsiduso ir paklausė:

— Ar grįšim į kaimą?

— Teip, teip, į savo namus. Tu paliksi vėlei sveika ir laiminga.

— Busiu sveika? — užklausė Magdė. — Sakai, juog sveika busiu?

— Žinoma, juog busi linksmesnė ir sveika.

— O Marytė mūsų?...

Ant tų žodžių abudu nutilo.

Hotellis  
Kaz. Radziewiczus

Jokubas Černalis jau rengėsi apleisti mieta, bet vėl nelaimė — pinigų ant kelio stokavo. Nusidavė vėlei pas savo tą pažįstamą agentą, nuo kurio, nors su didėleis palukomis, vienok apturėjo reikalingą pinigų sumą. Ramino save Jokubas, juog pargrįžęs uždribs ir atiduos savo visas skolas.

Agentas parašė vekselį, o Jokubas su drebančia ranka pasirašė ir pasiėmęs pinigų apleido savo apgaviko namą.

Tulį žiemos vakarą Jokubas sodejo su Magde jau savo ločnoj stubelėj. Jo seni pažįstami apsupo jį iš visų pusių ir pradėjo apie miesto gyvenimą klausinėti. Bet Jokubas visiems nuosirdžiai pritarė, idant nė vienas ir nekuomet savo kaimo ir prigimtos stubelės neapleistų, nes tas-pat atsitūkyt kaip ir su juomi buve. Gydytojas turėjo teisybę, juog Magdė, gyvendama ant kaimo, atgaus sveikatą. Tas teip ir atsitiko, nes kožną dieną vis ramesnė buvo, vienok savo dukrelės Marytės nepamiršdavo.

Marytė yra aniuolėliu pas viešpatį Dievą, danguosna — ramino ją klebonas, — jai te padeg geriau gyventi, negu mums čia — ant žemės. Ji nuolat tenai meldžiasi už savo gimdytojus.

Atslinkus šiltam pavasariui, Jokubas vėl laukrose prakaity savo liejo, o Magdė uisuidavo naminiais darbais. Matomai jiems Dievas laimino, nes skolą bėgyj dviejų metų išmokėjo ir juos vėl Dievas dukterimi apdovanojo. Apie tą jau labiaus rupinosi ir ant garbės Dievui išauklejo. P. B.

GALAS.

BONZE BROS & CO.

New York

34 BARCLAY ST.

PASAKA

Pas tėvus buvo dukrelė. Augo ji visų mylima laimingai kaip rutelė žalioji. Motina dainavo gražias dainas prie jos lopselio, pasakojė stebėtinas pasakas; tėvas ją nešiojo ant rankų, glaudė prie širdies ir glamonėjo: — Visados gražiai apdaryta; visados soti, visados mylima augo laimingai ir linksmai. — Bet umai atėjo nelaimė: numirė tėvas ir motina. Dukrelė pasiliko viena, kaip pirštas ant svieto, nelaiminga. Išgirdo apie tai viena moteriškė, vardu Lenkė, atėjo ir sakė:

— Mergytė dar maža, viena gyvent negali, atiduokit ją pas mane! Aš jos tėvus gerai pažinau, būvau kitąsyk jų kaiminka. — Našlaitė bus prie manęs, kaip prie motinos... mylėsiu ją, kaip tikrą dukrelę!...

Susirinko tada gentys Našlaitės ant santaros. Rokavos, rokavos ir sutiko, juog mergytė dar permaža, idant galėtų viena gyventi ir atidavė ją Lenkei.

Iš pradžios gerai buvo Našlaitė pas ją. Lenkė nuvedė ją į didelį mieta, mylejo ir globojo. — Vienok mergytė nesijuto laiminga. Ausyse jos vis skambėjo motinos dainos ir pasakos, akysė stovėjo gimtinė triobelė; širdis ilgėjoji tėvo prieglaudos. — Migdino ją ir Lenkė dainomis, bet gaida jų buvo svetima, žodžiai skambėjo kitaip... Glaudė ir ji prie širdies Našlaitė, bet ta nejutu tose prieglaudos šilimos... —

Ir teip augo ji sau liudna ir rymojanči. Metai ejo ir pamatu, pamatu ustemdavo jos atmintį? gimtinė triobelė, dainos motinos ir glamonėjimai tėvelio... Vis rečiau nutrindavo sąsarelė atsiminusi praeitį.

Metai padarė atmainas: pirmą lenkė zadėjo Našlaitė pajimti už dukterį, bet vėliau ėmė sunkint ją darbais ir antgalo pastatė ją tarnaitės vietoj; liepė sunkius darbus dirbti, sau tarnauti, visur paskatinę vietą užimti.

Daug rupesčio sutiko Lenkė per tą laiką; iš turtingos pasidarė neturtė, prisėjo kentėti visokias nelaimes ir vargus. Vargšė Našlaitė kentėjo dar didžiau, nes visą savo piktumą ir skausmą iššėdavo Lenkė ant galvos nekaltos mergeles.

Netoli nuo Lenkės gyveno kita moteriškė — Maskolė. Senai jau gruzamas mergaitės pritraukė jos atidą, o darbtumas ir lėtumas patiko gudriai moteriškei. — Pamačiusi, juog Lenkė rupesčiuose ir nelaimėse, mažai ant Našlaitės teatboja, atėjo, paėmė ją ir nuvedė pas save.

— Buk prie manęs! Aš tau per motiną busiu!

Teip sakydama pastatė ją tuojau prie sunkiausio darbo; už mažiasis daikta barė ir koliojo...

Nelaiminga Našlaitė dar stipriau pajuto savo nelaimę... Jos suskaudėjusi širdis dar labiau užsigėdė meilės ir vėl atsiminė šiltus glamonėjimus tėvelių... Motinos dainos vėl ėmė skambėti ausyse, o akysė stovėjo miska ir laukai tėvynės. Ir kiek tik sykių užskambėjo jai daina, kiek sykių pro akis praslinko gimtinės paveiksiai — tiek sąrų nukrito iš jos mėlynų akių...

O Maskolė, pamačiusi ją verkiant, drebėdama iš pikto mo šaukė:

— Ko verkį? Kokius kvailumus nešioji galvoj! Mano dainos yra ir tavosios, mano trioba yra tavo gimtinė; mano pasakas sake tau motina prie lopšio! Kitų niekados nebegirdėjai ir išmokėj sau iš galvos!

O Našlaitė vis mąsto apie savo gimtinę, vis gaudžia pažįstamų dainų balsai, vis verkia ir laukia, ar nesusiimylės kas ir nenuvės į savo triobelę...

Broliai ir seserys Našlaitės! Ar-gi ir apleisite ją nelaimingą! Ar nieks iš jusų neišraus jos iš nagų piktos moteriškės ir nepardos jos kelio lig tėvo namelių?!

Š. R.

# Tevynes Sargas "ir "Zinyczia"

Tuodu laikraszeziu yra gaminami pas Bev. A. Kaupas, 114 Theodore Str., Soranton, Pa.  
"Tevynes Sargas" kasuoja ant metu 1 doleri.  
"Zinycziuos" visi issiejusieje numeriai (1-5) gaunai uz 60 centu.

## Adresai Centralizsko komiteto Susivienyjimo Lietuviu R. - Kat. Amerikoje.

1. Prezidentas: Rev. S. Pautienius, 614 W. Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.
2. Vice-prezidentas: A. Kalczinski, P. O. Box 412, Minersville, Pa.
3. Sekretorius: J. Kasulaitis, 74 Carroll str., Pittston, Pa.
4. Kasierius: Chas. Radzevics, Shenandoah, Pa.
5. Kasos globėjai: 1) Rev. V. Kudyрка, 46 P. O. B. Edwardsdate, 2) J. Lauraitis, 94 N. Plum. Aley, Shenandoah, Pa.
6. Knygius: Rev. M. Szedvydis, Pittston, Pa.
7. Uvastszkas vadovas: Rev. J. J. Kaulakis, 1031 S. 5th str., Philadelphia, Pa.

## ZVAIGZDES AGENTAI:

- I. Miluszauskas, Forest City, Box 338
- Stanislovas Poteliunas, Plymouth, Pa.
- Povylys Gaizaukas, 24 7th Str., Mahanoy City, Pa.
- L. K. Karalins, 701 W. Lombard str., Baltimore, Md.
- M. Schermis, 113 North 5th Str., Brooklyn, N. Y.
- Mikolas Miszkunas, 22 Hartford str., Newark, N. J.
- J. Maczulaitis, 165 Ferry Str., Newark, N. J.
- J. Rabikauskas, 97 So. 3rd str., Brooklyn, N. Y.
- A. Kozlevskv, 728 Shelly str., Attaburg, Pa.
- J. Rikteraitis, 67 James str., Waterbury, Con.
- S. P. Tananoviczia, 3932 Anburn ave., Chicago, Ill.

**Tautiečiai!** Jaigu kuris nori grįžti atgalios į tėvynę o neturi pinigų, lai kreipiesi prie mus. Mes kiekvieną nūveszim per 9 dienas į Bremj ar Hamburgą. Tris adynas tik darbo su mažu dāmokejimu. Raszyk tuojuas ant sekanciojo adreso:

**Columbia Shipping Office**  
158 Suffolk, cor. Stanton St. New York.

## DARBININKU DRABUZIŲ KALTUVĖ KOBRE,

87 Grand St. Brooklyn, N. Y.  
Skrbybėles, Kepurės, ir Czeverykai Vyrizski drabužiai didziausiam pasi rinkime.

**KUPARAI ir VALIZOS.**  
Ypatingai daug Kelnu.  
Nieks negal matese preke uz mus ant Grand st. padaryt.

## Szelpkime Savuosius!

**Antanas Grochowski**  
vienatinė katalikiszka  
**Agentura  
Laivakorcziu**  
del Brooklyno ir Long Island.  
298 Bedford avenue  
keturi bokai nuo Grand str. Ferro  
Brooklyn, N. Y.

Laivakortes gorisusiu kompaniju uz zema preke siunczia pinigus in Europa per randa-  
clava banka.  
Visoki prisuntimai daeina greitai ir teisingai.  
Agentura garsingu gyduoliu Dr. Petro Gomozo ir Alejaus.

## S. JARMULOWSKI,

No. 54 Canal Str. New York.  
Asz uzlaika  
**BANKA**  
kurioje galite angziai pasideti savo pinigus, teipogi izmainiau pinigus visu zemiu.  
**AGENTURA**  
visu laiviniu kompaniju ir gelezinkelio tikietu. Szpikortes ir issz Europos.  
Teipgi siunczia pinigus i visas dalis svieto ir isszduodu vaksetus ant visu didziuju miestu Europos:  
Bankas Europoje,  
Hamburge: S. Jarmulowski.  
Luebeck: S. Jarmulowski & Co.



# MACK, MILLER CANDLE CO.

GERIAUSI ISZDIRBEJAI  
vaszkiniu ir kitokiu  
**Žvakiau.**

Žvakes iszdirtbos issz geriausio ir gra-  
zinusio vaszko. Labai gražiai izrode, yra uz kitu iszdirtbeju žvakes sunknesos ir pigesnes.  
Kurie guod kunigai mus žvakes megino, visi yra tikrai užganedinti. Adresnokite:

# MACK, MILLER CANDLE CO.

Syracuse, N. Y.

## Puikiausias lietuviszkas Hotelis Kaz. Radziewicziaus

121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.  
tuojuas szale Lehigh Valles Dipo, po deszine ranka, einant i miestą.  
Tai puikiausia ir szvariausia vieta del svetelig ir labai paranki del tu, kurie atkeliaus i Shenandoah, Pa. Apart visokių atielku ir alaus turi didelę zoposta pargabentju issz Euro-  
pos visokių vynų, cigary, o teipogi prilaike visokius valgius ir oisterius. Pakelvingi gali gauti nakvynę ir prietefiską rodą visame.  
Yra tai vienatine ir puikiausia vieta cieiam Shenandoah'e, o kas kartą atsilankys, tas pas kitus daugiau ne eis.

Teipogi parduodu szpikortes in siun-  
cziu pinigus i visas dalis svieto.

## Stebetina proga!

Vaikams prie miszių suknieos issz goriausio kaszmiro su-  
puikum pamuszalu už  
**\$3.50**  
Kamzoz 75c. \$1.00; \$1.75.  
PLOSZCIAI \$16.00 ir da-  
giasus. Kunigiszskos suknieos  
\$12.00 ir angszeziaus. Gera  
visa eile drapanų \$18.00 ir  
angszeziau. Paltos extra \$20.00  
angszeziau.



**BOHNE BROS & CO.**  
34 Barclay St., New York.

**CHAS. B. KLOSTER**, *Successor to*  
**ANTON KLOSTER,**  
**Altar Builder, Sculptor & Carver,**  
**DESIGNER AND BUILDER**  
 — OF ALL KINDS OF —  
 Church Furniture in Wood, Marble, Stone, Metal etc.  
 Also, Ornamental Carving for Churches and Buildings.  
**No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.**  
 — PLANS ON APPLICATION. —

**ANTON KLOSTER,**  
 ARCHITECT,  
 Churches & Schoolhouses especially.  
**No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.**

**Geriausią ir pigiausią vietą**  
 del pirkimo  
**Siuvamų maszinų**  
**Jurgi Matuleviciu.**

Naujos maszinos nuo \$ 15.00 atsiųstyn, teipogi kas nori apmaiñyti, apmaiñau ir pataisas, visokių galungo maszinas ir visokius daiktus, kas prie maszinos yra reikalinga, prilaikau.  
 Teipogi iszmokiname siuti, kokie pas manę perka masziną.

**256 Grand str. Brooklyn, N. Y.**

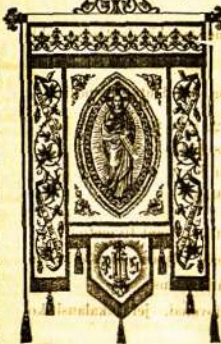


**BENZIGER BROTHERS**  
**36 38 Barclay St.,**  
**NEW YORK, N. Y.**

Iszdirba  
**KARUNU,**  
**VELIAVU,**  
 ir yvairiausių  
**ŽENKLELIU**  
 Teipgi specializškai darome  
 szilkiniaus ir  
 auksinius **ISZ-**  
**SIUVIMUS.**

Ant pareikalavimo visados prisizinsime prabas ir lavora prekes, teipogi ir dideli ilustravota kataloga prisizinsime.  
 Rašyk ant adreso:

**Benziger Brothers,**  
**36 & 38 BARCLAY STR., NEW YORK, N. Y.**



**Senas Daktaras Smith**  
 Seniausias seniai zinomas specialistas.

**Asz gvarantuoją** iszgydymą uznaudijimo krauju, skuro iszberima, spuogy, skauduliu, skaudançias varkles, lietuviu, burmas ir nosies, skausmingų užtimimų kirkszių ir kitų dalių. Ronotas kojas, skausmu gauris, skausmas galvos, gelimas kaulu, skaudėjimas krutinės, skaudėjimas vidurių, nesugalima pilvo, užpavietrijima, himoridos, sausgėlyszidies ligas, plauzų ligas, kutarą, užsišaldymą, dusulį, dziovy, inkstų ir pusles uždegimus, strikturą ir akmenį pusleje.

**Mano metoda** yra vis atiną žinoma, kuri smarkiausias ner vy ligas, slabnumą isz prietasies iszdykimo janystėje, peunimigimo kancęzi, pražynda energiją, melancholia, avai-gulį, drebėjimą, iszžęsti, nevaisingumą, pastovinezi isgydo.

**Asz turiu viską**, kas del gydymo reikalinga: liekarstus ir instrumentus ir per ilgiausią tyrinėjimą darsiekian didžios praktikos. Nekurie daktari garsiniai specialistais didžio gabumo, tų tik galėdum gydyt pasprasçiausias ligas.

**Daugelis** žmoniu ateina pas mane, idant juos gruntanaui iszbandyçiau ir savų pagirtina metoda gydycian, kurie pirmaus gydesi pas daktarus, garsinançiuosius gabiais daktarais.

**Saugokites** nuo tokių žmonių, agentų, draugyszių, uz dyką duodanczių receptų, dirzų uz elektrika ir apgaviny patentavų gydučių.

**Kreipkites visi** isz pirmo pas senę daktarą SMITH, jis yra seniausiam ir geriausias, o užçedysit laiką, pinigų ir skausmų. Vyrai, mislydami vesti gerai darys atlankydamis senę daktarą Smith. Gvarantuoją gruntanaui, greitai ir pigų iszgydymą, Rodas duoda uždyką. Liekarstos 50c.

**S M I T H & S**  
 SENAS  
**pecijalista**  
 Neuzmirszkit adreso:  
**153 E. 18th Str., New York, N. Y.**

**MAX KOBRE**  
**Lietuviszka Banka**  
 40 Canal Str., — 142 Division Str., New York.

Prieteliai! duodu jums žinia, kadmes parduodam Szifortos ant vieų greicziausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremenio; Hamburg American Line Hamburgo; Red Star Line Antiverpo ir Netherlands Line Roterdamo. Sunçizame pinigus, kuriuos jusų prieteliai geuna į 15 dieny. Musų kantoroje galite suszsznekoti lietuviszkai ir lenkiszskai. Ateikite ir persuldykite, kad mes per 25 metus su kožu apsiemeome teisingai. Teipogi parduodam tiketus ant visų galvinkelmų Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinot kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mo kam po 34 procentus ant metų. Procenta tik tą mokam nuo 50 dolerių ir virszaus, ale kad buva padėti no mažiau kaip 6 mėnerius. Pažęri je iszimiti gali kožną dieną nuo 2 ryto iki 2 po pietų ir nuo 4—8 vak.

Naujai uždies filija atsiranda po

**Nr. 81 Grand str. Brooklyn, N. Y.**



NAUJAI INTAISYTA

## „ZVAIGZDES”

★ SPAUSTUVE ★

Atlieka visokius drukoriziskus darbus gerai, pigiai ir greitai;

DRUKUOJA KNYGAS, CIRKULORIUS, KONSTITUCIJAS DEL DRAUGYSCEIU, GROMATAS, VISITING, BUSINESS CARDS IR VISUS KITUS DRUKORIZISKUS DARBUS.

Kas darba paves, nesigrandys.

★ ★ ★  
SPAUSTUVE YRA PO NUMARU223 ROEBLING ST.,  
BROOKLYN, N. Y.

## FR. PUSTET &amp; CO.

Atliekti visokius drukoriziskus dar-

bus del szvento Tevo ir szv.

Ritu Kongregacijos.

Izduoda ir parduoda knygas visokiose kalbose, kaip tai: lotyniszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje, vokiszkoje, lenkisakoje, lietuviszkoje ir kitose.

Dirba pas save ir pargabena izs ufmare visokius butnytinius daiktus kaip tai: arnotus, kopas, kielikus, liktorius, szventuju stovyklas ir t. t.

Telpgi parduoda Szkaplierius, Razanczius, Ignosellus ir visokius szventuju pavekslus.

Visus daiktus ianko ko geriausias, o parduoda ko pigiausia.

52 Barclay str.

New York.

TELEPHONE 4548 COTTLAND.

Turi auclius skloodus, Byme, Rafiaboneje, Cincisati ir New York'e.

## Sveikata! -- Ilgas Gyvenimas!

Teip visi sako, kurie perka valgius nuo J. Krauczeliuna. Jo sztoras visada yra pripildytas szvieziais tavorais, kuriuos pardavineja daug pigiau kaip kiti. Uzcedyk pinigus ir su drutjk savo sveikatą pirkdamas valgius pas

I. Krauczeliuna,

118 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

## Extra! Extra! Extra!



Doduoti žinoti visiem lietuviem tautieciuziam, juog nuo I Geguzio (Mojaus) bus atidaryta mano nauja krautuve vyriuszku siutu po Nr. 144 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Asz esiu jum jau gerai zinomas, nes ilgą laiką laikiau krautuvu vyriuszku drapanu ant 48 Grand str., bet nuo I Mojaus isszkrastau ant 144 Grand str. ir per tai lig tam laikui turiu ant pardavimo daugelį siutu už labai pigią prekę. Kuris atsilankys nesigalies, nes apart pirknio gaus da gerą dovana.

Naujos krautuves adresas:

Ellis S. Lewis

144 Grand str.

Brooklyn, N. Y.

## The Lowe Painless Dental Parlors.

Geriausi Dentistai, nes traukia dantis be jokio skaudbjiimo.

Mes teipgi įdedame visų setų dantų sekanczia

Au. csnis dantis 22 kar. \$5.00

Visas dantų setas \$5.00

Užpylimas auksu \$1.00

Iztraukimas \$50c.

Visą savo darbą gvarantuojam ant 10 metų.

Maloniai priimam moteria. Ipač mančagiai patarnausime „Zvaigžde” skaititojams.

Mes iztrauksim dantį dovana, jei reikalsuit ko daugiaus.

Mes ofisus laikome ant:

726 Grand St. Cor. Graham Ave. Brooklyn.

123 E. 116-th St. Near Lexington Ave. N. Y.

10-12-14 Westchester Ave. New York.

# „KATALIKAS“

Lietuviškas Sanvaitinis laikraštis.

Iszeina Chicago, Ill. Kasztuoja ant meut \$1.50.

Norinti uziraszyt, turi adresuoti:

Katalikas Publishing Co., 3222 Auburn av., Chicago, Ill.

# Tikrai gryna altoriuas Vyna

GAUSITE PAS — Barnston Tea Co. 6 BARCLAY STR.

New York'e. Importuoja jie rusiszka arbata, kava ir visoki vyna.

# Sveikatos Namai ir Ligonbutis

del Moteriu, o ypatingai esant sunkiose dienose.

Mes apsimjam iszgydit kiekviena moterj viskiose ligose, ne darant operacijas. Mes uztikrinam kiekviena moterj, juog viska atliekame be mažiausio skaudėjimo su didžiausia stovone su pagelba mokytų gydytojų laviausiujų per 20 metų Europoje, profesorių, moteriu gydytoju ir geriausiu dazūretoju.

Uztikrinam, juog kiekviena ligą užlaikysime slaptybėje. Jaigu kurią ne galėtume iszgydyti, bus sugrąžinti pinigai.

Atsakymus ant laiszku duodame kuonogreiciau. Ligonjus esancius Chicagoj, arba nuo trukio stacijas, parsivečiam karietoje. Tik žinoma, turite duoti apie savo pribuvimą žinoti pirmiau.

Examinavojame kiekviena uždyką ir stengemės kiekvienam užganapdyti.

Norėdamas geriau viską dazižinoti, atsisatzk ant szio adreso:

Dr. PALMER, Sekretorius 3512 So. Malstead str. Chicago, Illinois.



# Dykai 14 pulkin dovana!

Tokia pigumo dar niekad negirdeta! Ateiki pažure, pažurelins nieko nekastuoja. Dabar mes paleidžiame turg-n geriaus laikrodj: TIKRA AMERIKIZKA; 14k su dvigubais paaukuotais laiktais, ausuke užsakamas ir nustatomas, vyriškas ir moteriškas, su TIKRA AMERIKIZKA MAŠINELIA, pilnu kumenu, R.R. garantuotas nikeluotais viduriais, išduodame rašytj AVARANCIJA ANT 20 metų; pagalstovais ir geruma toki laikrodeli visadas galj lyginti prie \$40 vertės aukso LAIKROBULO. Visiems pultis laikrodeliu mylėjams mes duosime begyle 60 dienu pultius pretenzijos: 1 VYKNA MARIU PUTU PTRYK su didele galvuke ir giatariniu cibuku, vertės \$1.90; 1 GREITU MARIU PUTU PTRYK, vertės 75c.; 1 nikeline KURVIZKAMA DEUTE, 25c.; 1 dailiu auksuota dideks LENCHUOLA su Cameo kabute \$1.50; 1 pulke auksuota sagute \$1.00; 1 pora pulke AUKSUKU, dailumais sodinus \$1.00; 1 pulke auksuota, iszso linta brangkmeniais 40c.; 1 pora paaukuotu kolionku su pamuterio virszais 40c.; 1 pora rankovems guzikus su pamuterine apacte 20c.; 2 kaitleriams guzikus su pamuterio apacia 50c. Ir 1 pulke in krutine sagute su didele kmentis 75c. Lal-rodeli ir 14 dovano siunčiamas C.O.D. uz \$4.98 spmokdami Wipi ir expreso kasztus; siuntinai galite iszgaminiuoti ant expreso ir jei nepatike, sugrąžinkite mums atgal musn kasztais. Kur nesiranda expreso ofisas, \$4.98 tur but prisistinti drauge su orderiu. Jeigu kas pristins pingtus drauge su orderiu, žais dar extra dāvana pulkin polli; aukstus mes prisiluegliame tada per šezeta, už-gis-travo savo kasztais. Jeigu pirkat ant ryk 6 laikrodelius, gavsi vieną laikrodeli su visoms dovanoams dykai. Parasyk ar nori vyriška laikrodeli ar moteriška. Jeigu moteriška, tad vietoje vyriško Dickens lencuogali mes parsiuome moteriška 50 coliu ligio auksuota Loragnette lencuogali. Raszykite sziedle kol iszapardavimas neiszišbaiges. Adresok: Atlas Jewelry Company, 46 Metropolitan Block, Chicago, Ill.

# MIKOLAS GANO, Artista Mallorius

Mano dirbtuveje dirbsai paveikslai tiktai atliejinėmis farbomis ir pasteliniai. Kas nori turėti savo didelę ir puikų portretą, te prisimena man savo fotografiją, kuri gali būti kad ir mažukė, ant blekė noutraukta, bile atsiški. Drapanos gali būti permaintytos pagal asbos norą. Pudarystu portretus ant paveiksluotiu sieneciu be rėmy j kraij. Mano dirbtuveje turiu daugelj musų didvyriu portretų kaip tai: Vytauto, Adomo Mickieviciaus ir k. ant parlavimu. Tautiečiai! Nesiduokit save bile kokiam fuzerui apgaudinėti kuris jums nieko gero neįstengia padaryti, bet kreipkitės prie savizkio, kuris yra tikras artistas ir jau tukstancziai lietuvių jo puikiais portretais puoszia savo namus.

Rasydami pas mane teip adresuokit: Mikolas Gano, 182 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y.

# TEMYKITE

Shenandoah'o, Pa., Lietuviai!

Ar jau jus visi žinote, kad asz atmet istaisiaiu savo locna mesinyczia?

Jei norite buti sveiki, tai valgykite sveikai, namieje piauty gyvulių mėsą, ir kurios galite gauti mano mesinyczijoje. S u g o d o n e

# Raulas Czerneckis

SHENANDOAH, Pa. 234 Oak Str. 234.

# Temikit Lietuviai.

„Zvaigždės“ spaustuvsje gali ma gauti naujai atspaudintu maldaknygini „Maldų Vainikėlia“. Prastesniose ir geresiose apdaruose, pradadant nuo 25c.

Teipogi iszėjo isz po spaudos naujos knygos:

Aventino neregė — labai puiki istorija isz pirmuju amziu krikscionystės, su paveikslėleis, prekė 20 centai.

Pirmutinis balsus — komedija vienamo akte (del tenų), labai puiki ir juokinga, prekė 10c.

Idu Sala — labai užimanti apysaka, prekė \$1.50.

„Svemtosis“ Bonisjan misiojerial — labai užimanti knyga, vos dabar iszėjo isz po spaudos. Kas nusipirke, nesigraudins. Prekė 75 centai.

# PALACE HALL, HENRY GERKEN Prop.

89 - 93 GRAND STR., B'klyn, N. Y. Svetainė parsamdoma del veselijų, balij, koncertų ir t. t. Gėrymai geriaus ir už pigiausiu preki.

# Daktaras isz Lietuvos!

Dr. Med. Leon Chergurg. 52 ELDRIDGE Str. New York.

Tarp Canal ir Hester ulycziu, OFISO VALANDOS: Nuo 8 iki 10 isz ryto Nuo 2 iki 3 po piet Nuo 6 iki 8 vakare Telephone 8997 Spring.

# Jurgio Hoffmano Aptieka

103 Grand str. Broochlyn, N. Y. (Tik jo iszielėžiamas)

Pata padarytojas ir laikytojas trejankos ant visos Amerikos, padaryta isz penkes desimtu dviejų visokių augolin ir žoliu, kokioje tik randasi ant žemės. Parduoda retaižkal, svary už viena dolerj, ir teipgi parduoda ketvirta dali svaro už 25 centus už paka, ir pardavinėja laikytojams trejankos, kiek katras reikalauja, desimtu svary už \$6.00.

Visados yra ant rankos, ir laikyti pagal senoviazką ir europiejizką madj, aptiekoj raudias, kaip teherbu, žolių ir teip toliaus.

Kas tik reikalaujate virsz mētų židuoilių, galite siusti pingtus per Money Order, o asz juo peisiatu per expressa reikalingu daiktų. Hoffmano Romatizmas gyduole \$2.00, tikras iszgidinimas; Hoffmano plauczyj gyduolkuropės del kraujo, dvidešimta viena židuoilkuropės j dežne už 15 centu. Hoffmano kosliu maizimas 25 centai.

# CAECILIA HALL,

GEO. SCHMIDT, PROPRIETOR. Užlaiko visokių gėrymų, kaip tai: VYNA, SZNAPSA IR ALU. No. 101 & 103 Grand Street, Broochlyn, N. Y. Teipgi yra pulki salj del miltungy, vasa ilgia te help visaiš adstrinkimj. Sav. Juotappo ir sv. Kazimiers draugystės laiku esion savo atstaink mas.

**Prisitaismas Kaledoms**  
**GORMAN'O Sztore.**

Szv. Klaudijuzas czion savo vyriausia kvartara itaise.

**Gorman's**  
ESTABLISHED 1857  
229-235 GRAND ST. BROOKLYN, N.Y.

Jus be abejojimo tririt pazinti Gorman'us. Tai yra seniausia itaisymas sztoras Rytų Distrikte.

**Kuone per puse szimtmezio kupcziauja.**

Ateikit czion pirkimui savo Kalediniu dovaug. Viskas, apie ka tik mišlytumbit, ir daugel kitų daiktų jums czion primis, ka per dovaug napirkti kokiam artimam prieteliui.

Nesibijokit del kaszu.

Jus galite uszisekirti ka tik norit, o preke nebuz sugestenu, kaip kad sulauket.

**JOHN J. GORMAN,**

229-235 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

**Dirva! Dirva!**

Izseina keturis sykius ant metų pavidale storos knygos.

Szimet izsejo arba izseis sekancijos knygos:

„Oszkabalų Dainos“, surinktos d-ro J. Basanavicziaus, 2 tomu \$ 1.50. — „Iedy Sala“, labai utimanti apysaka, \$ 1.00. — „Lietuviskos Pasakos“, surinktos d-ro J. Basanavicziaus, 2-as tomas \$ 1.50. —

Kas usziraszys „Dirva“, tas visas tas keturias knygas gaus tikrai uz 2 doleriu. — Pinigus siusti reikia ant szitokio adreso:

Rev. A. Kaupas, 114 Theodore St. Scranton, Pa.

**JAMES J. MCGINTY**

LAIOTOJAS LAVONU IR BALSAMAVOTOJAS  
PRIE LIETUVISZKOS PARAPUOS BROOKLYNE.



Laidoja ant visokiu kapiniu.

PARSAMO KARIETAS ANT SZERMENU, VESLIU IR KITUOSE REIKALUOSE LABAI PIGIAL.

Gyvenimas ir kancelarija po No. 22 South 3rd Str. Stonia po No. 76 South 1st Str., Brooklyn, N. Y.

Stonia atdara diena ir nakti.

Telefonas 539 Williamsburgh.

**BISCHOFFS-BANKING-HOUSE**

uždeta 1848 miete  
Name Staats-Zettlung, prie uzvaldavimo anti Brooklyn'itio, New-Yorkė  
Sineczlame pinigni i visas dali svieto piges, aupti ir...



ISZDUODAME SZIPKORTES IN EUROPA IR ISZ EUROPOS Bankoje savo visados laikome daugybę pinigų del izsmainymo, kaipu tai: Maskolijos rublių, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir t. t.

**DABARTINE PREKE SZIPKORCZIU:**

Iz New Yorko i Bremą ant Expresso \$37.00, ant reguliariszko \$32.00  
" " i Hamburgą ant Expresso \$35.00, ant regul. \$31.00  
" " i Antverpą \$32.00, ir i Rotterdamą \$29.00  
Iz Bremo i New Yorką ant Expresso \$40.50, ant reguliar. \$34.00  
" Hamburgo ,, ,, ,, \$40.50 ,, ,, \$35.50  
" Antverpo ,, ,, ,, \$38.50, ,, iz Rotterdamo \$38.00.

Dabar sineczlami pinigūs tiesiog i namus.

100 rublių uz \$52.50	50 rublių uz \$26.50,	40 rublių uz \$21.25
20 ,, ,, \$16.00	25 ,, ,, \$13.33	20 ,, ,, \$19.75
15 ,, ,, \$9.15	10 ,, ,, \$5.50	5 ,, ,, \$ 2.88

Dėl arteones zinios raszky i

**BISCHOFFS BANKING HOUSE**

2 Centre str. (Staats-Zettung Building, New-York

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 ady at.

**Lietuviszka Aptieka**

**Brooklyno Paczta**

(S. S. No. 23.)

Jus galite czion pirkti visus europiszkus neiszdirbtus ap-tietus tavorus, teip pat parrisusdinta

**tikra lietuviszka Trajanka.**

Liekoriszku receptu sudejimas musu ypatiszkas usziemims.

- Parrisusdintos tikros lietuviszkos Trajankos, 4 lt. 25c, 10 lt. \$5.00
- Ullrich'o Rheumatizmo gydoolė (Liniment).....50c.
- Ullrich'o Skilvio Lassų.....50c.
- Ullrich'o galvos skaudėjimo pulverio,.....3 pakeles 25c.

Musu ypatiszkas gyrus yra musų Gausių naikinto-ja's (Roach killer), gaminamas vien pas mus — vienatijas daiktas, kurs ant vis isznaikins gnusius, vartojamas visose didiose hoteliuose, gaspadose etc. New Yorke, 1 lt. 60c, teip pat ir po mafianu.

Musu pirkejai pasidziangia visų smagumų, kurinius musų pacztas suteikia.

Money orderius ir registravotas gramatas galite siusti iz czionai.

**R. M. & P. ULLRICH.**

Pharmacists,

64 Grand str. Brooklyn, N.Y.

TELEPHONE CALL 1426 WILLIAMSBURGH